

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček. zavodil: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 10.
78.180. Wien št. 193.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Idejna gesla v svetovni vojni

Govori odgovornih državnikov so pretekli teden zveneli izredno resno. Mednarodna napetost je narasla tako zelo, da so nekateri listi na zapadu napovedovali možnost katastrofe že v par dneh. Najnovejša vesti so manj alarmantne. Res na žalost še ne vedo povedati ničesar, kar bi povečalo nade, da katastrofe sploh ne bo, strinjajo pa se v tem, da je višek krize vsaj za par tednov odgojen in da torej še ni izgubljen ves čas za mirovne napore diplomatov.

Evropa še vedno upa, da se bodo črni oblaki vendarle razvlekli, preden se zgostijo do uničujoče nevihte. Saj si svet ne more predstavljati, da bi bilo mogoče pripustiti, da dozorijo stvari do tako grozotne žetve, kakor si jo ne brez upravičenega vzroka predstavlja preplašeni zemljan. Ali kakor tečejo zadeve, slepi optimizem vendar ne bi bil dovolj upravičen. Zato ni čuda, da se povsod tehtajo sile, ki si stoji nasproti, se merijo in ocenjujejo faktorji, od katerih je pričakovati, da bodo imeli odločilne vloge. Še prav posebno pa se motrijo ona velika gibalca, o katerih svet pričakuje največje akcije, ona gibalca, ki pripadajo idejnemu svetu, tvorec velike parole, vodilna gesla, ki jih narodi ne morejo pogrešati ne v dobrih in še manj v hudih časih.

Iz govorov in drugih razmotirvanj, ki so jih podajali predstavitelji totalitarnih sil, se razvija povsem določno, da si oni mislijo fronte pod vidikom: na eni strani nezadovoljni svet, »lačni narodi«, ki nimajo niti dovolj kolonij niti dovolj surovin in ne zemlje, ki bi nanjo oddajali preveč svojega prebivalstva, na drugi strani pa narodi in države, ki so si v ugodnih časih pridobili kolonije, ki posedujejo bogate dežele, polne rud in drugega prirodnega bogastva, surovin in zemlje, ki je na njej še prostora za nove do-seljence, ki pa premorejo vrh tega doma urejeno gospodarstvo z finančnimi viri brez konca in kraja. To so pred vsem zapadne sile z Ameriko. Pa še nekatere manjše države iz zapadne Evrope, ki imajo kolonialno posest. Odveč bi bilo, spuščati se podrobno v polemike, ki so se pletle in se še plete okrog teh nazorov, ki pomenijo danes, ko je nacionalni moment več ko satiriran, tako rekoč poglaviti kompleks bojnih gesel. Iz govora predstavnikov obeh taborov in iz citatov vodilnih listov, ki jih objavljamo skoro dan za dnem, so si čitatelji lahko že sami ustvarili sliko, kako zagovarjajo svoje stališče ti in kako oni.

Od drugih gibal, ki se uveljavljajo v idejnem svetu, je posebno intere-santno razmerje do meščanskega de-mokratizma in do socializma, pa na drugi strani do totalitarizma. Ideje, ki so v raznih oblikah nasprotne par-lamentarnemu demokratizmu in so skušale v praktični aplikaciji na razne načine reformirati stari parlamentari-zem, so se pojavile tudi v mnogih manjših in srednjih državah, dasi nikjer ne s tako izdelanim sistemom in tako prodornim uspehom kakor v to-talitarnih državah. Toda ne more se trditi, da bi predstavitelji teh različ-nih niansiranih variant totalitarizma bili po svojih simpatijah vsi na strani totalitarnih velesil. Vidimo jih, kako nekatere pripadajo celo nasprotnemu taboru, pač po tem, kako se njihova domaćija nahaja napram mednarodni politiki osi, kako jo postavljajo v raz-merje interesi lastnega naroda. Že zato se ne more trditi, da bi bil svet danes razklan v dva ideološka tabora, vsaj ne, kar se tiče pogledov na demokra-cijo in parlamentarizem. Res vidimo, da si države, ki veljajo za parlamen-tarne in demokratične, namoč prizadevajo ohraniti svojo nevtralnost.

Socialistični tabor je danes v svetu nedvomno mnogo slabšeji, nego je bil še pred nekaj leti, kaj šele, ako ga primerjamo s prvimi leti po vojni, pa tudi, ako gremo s primerjanjem, še dalje, pred leto 1914. Socialistični svet je domala povsod v državah, ki imajo danes aktivno vlogo v angleško-fran-coski fronti, v opoziciji napram vlad-am. Toda njega politika se kljub temu dobro sklada z ofi-cielno, zakaj med najhujše idejne nasprotnike totalita-rizma spada vsekakor ravno sociali-stični tabor. Kakor pa to dejstvo na eni strani jači demokratični tabor, ta-ko mu vendarle v nekem smislu po-vzroča tudi slabosti. S tega področja izvirajo pojavi nezaupanja, ki prihajajo ne le iz totalitarnih držav, temveč tudi iz Rusije. Zakaj da je v ozadiju zavlačevanja sporazuma med Veliko Britanijo in Rusijo predvsem medse-bojno nezaupanje, o tem je danes pač komaj mogoče dvomiti. Nemara še dolgo ne bo do kraja znano, na katerih konkretnih točkah se ustavlja to nezaupanje, jasno pa je že sedaj, da gre za nezaupanje od obeh strani. Ne-zaupanje je res de-
javno izraženo in ima več konsekvencij to

MIROVNI NAPORI DRŽAVNIKOV IN DIPLOMATOV

Sestanek Halifaxa z londonskim in Bonneta s pariškim veleposlanikom Nemčije Nemški predlog za aneksijo Gdanska brez vojne — Kriza odgojena?

Pariz, 3. julija. br. Listi obširno poročajo in razpravljajo o razgovoru, ki ga je imel francoski zunanji minister George Bonnet z nemškim veleposlanikom v Pa-rižu grofom Welczkom. Razgovor se je nanašal na izredno veliko mednarodno napetost, ki je zavladala koncem tedna zaradi nemških priprav v Gdansk. Obče je bila zaradi te napetosti diplomacija v zadnjih treh dneh izredno delavna.

Razgovor francoskega zunanjega mini-stra z nemškim veleposlanikom je bil to-liko večjega pomena, ker je istočasno lord Halifax govoril z nemškim veleposlani-kom v Londonu in mu je podal vsebinsko iste izjave.

Bonnet je opozoril veleposlanika na francosko-nemško izjavo z dne 6. decem-bra preteklega leta, v kateri sta si Francija in Nemčija obljubili, da bosta nemu-doma navezali med seboj stike in izmenjali misli glede vseh vprašanj, ki bi mogla mednarodno situacijo dovesti v kritičen položaj. Bonnet je nato izjavil, da je tak primer sedaj nastopil zaradi priprav v Gdanku in okrog njega ter zaradi posledic, ki bi jih nujno moral izzvati more-bitni oboje strani spopad zaradi Gdanska. Bonnet je nadalje opozoril grofa Welczka, da sta se Francija in Anglija 30. marca t. l. obvezali, da bosta z vsemi sredstvi, ki jih premoreta, priskočili na pomoč Poljski, če bi morala s svojo oboje strani silo braniti svoje življenjske interese. Francija in An-glija bosta izpolnili to svojo obvezo.

Sestanka Bonnet z Welczkom in Halif-axa z nemškim veleposlanikom v Londonu sta vzbudila v mednarodnih političnih krogih izredno veliko pozornost. Listi na-glašajo, da so take intervencije o pravem času najučinkovitejše sredstvo proti vsem prenatrženim ukrepom prizadetih sil. Če je res, pravi »Temps«, da se Hitler v spo-razumu z gđanskimi oblastmi, kakor to zatrjujejo nekateri krogi, še ni odločil za rešitev gđanskega vprašanja s silo in si odgovorni nemški krogi še niso bili na jas-nem, kakšno pot naj glede na stališče, ki bi ga mogli zavzeti Francija in Anglija, uberejo, so si sedaj nedvomno na jasnem, kako bodo na vsako enostransko spremem-bo položaja v Gdanku reagirale države angleško-francoskega bloka.

London, 3. julija. d. »Evening Standard« je objavil o zadnjem govoru zunanjega ministra lorda Halifaxa zelo interesantno verzijo, ki pa jo je še treba sprejeti z vsi rezervami. Po njej je Halifax govor pred-stavljal odgovor na najnovejši predlog nemške vlade Chamberlainu, ki ga je pre-tekli teden, kakor smo že poročali, prinel-sel v London nemški baron Edvard Geyr, Ribbentropov prijatelj in zaupnik. Baron Geyr je imel po poročilu lista nalogo, pri-praviti angleško vlado na to, da se je Hitler odločil Gdansk anektirati, istočasno pa je pripravil prepričati splošni vojni spopad. Zato upa, da mu bo Cham-berlain pomagal obiti sovražnosti.

Nemški zunanji minister Ribbentrop se zaveda, da bi bilo danes za Chamberlaina zelo težavno opravičiti v spodnji zbornici tako politiko, ki bi pomagala dovesti do novega Monakova. Zato se predlagal, naj se do konca julija, ko je angleški par-lament še zbran, ne zgodi ničesar, po tem pa naj bi Chamberlain nasvetoval Poljski, da odstopi Gdansk Nemčiji proti zadostnim garancijam, da njeni interesi ne bodo oškodovani. Halifaxov govor je bil po teh vesteh odklonilni angleški odgovor na nemški predlog.

V Londonu se mudi angleški veleposla-nik v Varšavi. Ofi-cielno se utemeljuje nje-gov prihod kot nastop njegovega rednega poletnega dopusta, vendar pa je izven vsa-kega dvoma, da je glavni poslanikove na-men točno in podrobno poročati angleški vladi o položaju in razpoloženju na Polj-skem.

Po poročilih londonskega tiska bo obiškal Hitler Gdansk med 20 in 30. julijem. Gdansk vprašanje bo po berlinskih po-ročilih londonskega tiska doseglo svoj vi-šek proti koncu julija. Poročila o zbira-nju čet in o drugih vojaških pripravah v Gdanku označujejo v Berlinu za neres-nična.

Chamberlain o položaju v Gdanku

London, 3. julija. br. V Gdanku se vo-jaške priprave tamonjih narodnih socia-listov intenzivno nadaljujejo. Drugeče vlada v mestu in okolici mir in tihotom-je. Med Poljaki in Nemci ni več videnj lu-ki so v pretekli noči izkrcali dva tanka. 6 topov in večje množice streliva. Vse te vojne potrebščine so odobljali v vojašni-co na Langstrasse. V vojašnicah se počnevi nenehoma večbajo kontingenti domačih prostovoljcev. Oba grča nad mestom sta strogo zastražena.

Danes je ministrski predsednik Cham-berlain podal v spodnji zbornici nekaj iz-jav o položaju v Gdanku. Predvsem je potrdil, da se v Gdanku ustanavlja te dni prostovoljski zbor, ki ga imenujejo »Heim-wehr«. V Gdanku se je pripeljal veliko število nemških državljani. Nemška vla-da je obvestila poljsko, da bo nemška kri-žarka »Königsberg« priplula v Gdansk na obisk, ki bo trajal 3 dni. Poljska vlada, ki ki je prejela enako obvestilo tudi od gđan-skega senata, je temu odgovorila, da se pojavu nemške križarke v gđanski lu-ki ne protivi.

nezaupanje, je pa tudi res, da je ena od njih, gotovo ne med najmanj po-membnimi, v dejstvu teh idejnih raz-lik.

Na neko vprašanje, ali ni utrjevanje Gdanska protizakonito, si je Chamberlain za odgovor izgovoril kratek rok, da bo proučil to vprašanje.

Počasnejši tempo v gđanskih pripravah

London, 3. julija. o. »Daily Telegraph« poroča, da so narodni socialisti v Gdanku prešli iz Berlina sporočilo, naj se ne pre-bite s pripravami za priključitev Gdanska k Nemčiji. Tudi berlinski diplomatski za-stopniki nekaterih držav so obvestili svo-je vlade, da Hitler se ne bo dal povelja za priključitev Gdanska. Mnogi znaki kaže-jo, pravi »Daily Telegraph«, da je višek krize, ki se je nakazoval že za te dni, odgo-đen vsaj za par tednov.

Bojevit govor gđanskega vodje

Gdansk, 3. julija. AA. (DNE). Ob koncu pokrajinskega kongresa nacionalno socia-listične stranke v Tighenhofu, ki leži na ozemlju Gdanska, je pokrajinski voditelj Forster imel govor, ki so ga prisotni sprejeli z velikim odobravanjem. Forster je med drugim dejal: Sile, ki vršijo obko-ljevanje, so pripravljene boriti se danes proti teorijam, ki so jih prej same po-stavile glede pravic samoodločanja narodov, ter govoriti se, da ne bi zmagala pravica nad krivico. Pripravljene so odstopi-ti Gdansk prej Poljakom, kakor zado-voljiti želji gđanskega prebivalstva, ki za-hteva vrnitev k Nemčiji. Prebivalstvo Gdanska ter vsi Nemci velike nemške dr-žave naj bi videli zaradi tega, da ni drugega izhoda, kakor da se pomirijo s stali-ščem sile, ki ga je proglasila Anglija s svojimi zavezniki. Mi prebivalci Gdanska, je dejal Forster ob burnem odobra-vanju poslušalcev, se hočemo vrniti k Nemčiji in mi se bomo vrnili. Za nas je več vredna ena beseda vodje, kakor vse fraze in laži ostalega sve-ta. Nihče v Gdanku ne izgublja svo-jeja miru in nobena poljska grožnja nas ne more preplašiti. Ko vodja prinese Gdan-sku svobodo, se bo gđansko prebivalstvo združilo z Nemčijo kot en mož. V ne-mojimi lojalnosti do vodje in Nemčije bo prebivalstvo Gdanska pripravljeno na vsa-ko žrtve, ki jo bo od njega zahteval vodja, in to ne samo na materialne žrtve, temveč tudi na žrtve krvi in življenja.

Obvezna delovna služba

Gdansk, 3. julija. AA. (DNE). Senat je izdal uredbi, ki zagotavlja potrebno šte-vilo delavcev za izvedbo onih poslov, ki so posebnega državnega in političnega pome-na. S to uredbo je zagotovljena tudi ure-ditev delovne moči za ona podjetja, ki jih senat določi kot važne. Uredba se nanaša na vse moške in ženske, ki so sposobne za delo.

Delo diplomatov

London, 3. julija. AA. (Reuter). Poljski veleposlanik je obiskal zunanje minist-rstvo, kjer je imel sestanek z lordom Halif-axom. Diplomatski krogi trdijo, da se je razgovor nanašal na glavne na zadnje ini-ciative glede Gdanska. Poljski veleposlanik grof Haczinski bo verjetno jutri odpotoval v Varšavo, kjer bo poročal svoji vladi o položaju. Grof Haczinski se bo vrnil v Lon-don še v teku tedna.

London, 3. julija. AA. (Havas). Razgo-vor, ki sta ga imela danes dopoldne pred-sednik angleške vlade Chamberlain in lord Halifax z angleškim veleposlanikom v Varšavi Cunardom, je trajal pol ure. Vele-poslanik je ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru razložil svoje zadnje vtise iz Varšave.

London, 3. julija. AA. (Reuter). Jutri zvečer pričakujejo, da bo prišel v London angleški veleposlanik v Berlinu sir Nevil-le Henderson, ki bo odpotoval iz Berlina z angleškim letalom in bo prišel na letališ-če Heston v torek ob 17.

Varšava, 3. julija. d. Poljski generalni komisar v Gdanku Chodacki je dopotoval v Varšavo, da poroča poljski vladi o vo-jakiških ukrepih, ki so bili izvršeni v svo-bodnem mestu Gdanku, in da dobi nove inštr. kolje od svoje vlade. Poljska vlada blado-krvno spremlja dopiske v Gdan-sku. V vladnih krogih pa z vsi odločno-stjo zatrjujejo, da bo na vsako akcijo od-govorila Poljska z odločno protiakcijo.

Možnost pogajanj med Poljsko in Nemčijo?

Pariz, 3. julija. d. Varšavski francoski poslanik Leon Noel, ki ga je te dni spre-jel zunanji minister Bonnet, ostane še nekaj dni v Parizu. Že iz tega se mora sklepati, da tukajšnji odgovorni krogi ne računajo z neposredno akutno zaostritvijo položaja v Gdanku. Nikdo ne oporeka, da sta Bonnet in Leon Noel v razgovorih proučevala pogoje, pod katerimi je Polj-ska pripravljena pričeti pogajanja z Nem-čijo. Pogoji pa bi morali vsekakor biti ta-ki, da bi izključevali možnost, da se po-novi Monakovo.

Poljska dovolila prihod nemške križarke v Gdansk

Varšava, 3. julija. AA. (Pat). Nemška vlada je obvestila poljsko vlado o tem, da bo nemška križarka »Königsberg« priplu-la 25. julija v Gdansk. Ker je bilo to spo-ročilo izdano v skladu z vsemi predpisi, ki izhajajo iz statuta svobodnega mesta

Gdanska in v skladu s pravicami Poljske do zunanjepolitčnih vprašanj v Gdanku, je bilo sporočilo dostavljeno senatu gđan-skega svobodnega mesta.

Poljska nota Gdanku

Varšava, 3. julija. AA. (Havas): Poljska vlada je preko nedelje pozorno proučila položaj v Gdanku. Maršal Rydz-Smigly in zunanji minister Beck sta sprejela komisar-ja Marjana Hodackega, ki se vrača v Gdansk s posebnimi pooblastili in novimi navodili. V inozemskih krogih se trdi, da bo poljska nota predana senatu Gdanska v začetku tega tedna. Vsebinska note še ni znana. Smatra pa se, da bo poljska vlada opozorila senat, da statut svobodnega me-sta Gdanska prepoveduje militarizacijo mesta. S tem v zvezi bo poljska vlada za-htevala uradno izjavo senata glede ukre-pov vojaške narave v zadnjem času.

Chamberlain v avdienci

London, 3. julija. br. Ministrski predse-dnik Chamberlain je bil danes dopoldne v avdienci pri kralju. Avdienca je trajala dobro uro. Ministrski predsednik je vladarju poročal o razvoju mednarodnega političnega položaja in še posebej o situaciji v Gdanku.

Gamelin pri Daladieru

Pariz, 3. julija. AA. Načelnik franco-skega glavnega štaba, general Gamelin, je po vrnitvi v Pariz obiskal predsednika vlade Daladiera ter ostal z njim nad eno uro v razgovoru.

Demanti o Mussolinijevem sestanku s Hitlerjem

Rim, 3. julija. AA. (Havas) Državna ra-diopostaja je demantirala vesti, da sta se Mussolini in Hitler pred kratkim sestala na italijansko-nemški meji.

„Složna Anglija“ „Halifaxov govor odobrava ves narod brez izjeme“

London, 3. julija. AA. (Reuter): Današnji »Times« prima-ajo uvodni članek pod naslovom »Složna nacija«. V članku se med drugim pravi: Govor zunanjega ministra Halifaxa je zgodovinskega pomena. Od vojne sem se ne pomni govor angleškega državnika, ki bi ga je v angleški tisk sprejel s tako splošnim in enoglasnim odobrava-njem. Ne pomni se govor, za katerega bi se lahko s tako gotovostjo trdilo, da je izraz pogledov, misli in občutkov, ki so skupni vsem nam. Ta sprejem Halifaxovega govo-ra dokazuje, da angleški narod soglasno sprejema stališče angleške vlade ter pri-staja istočasno na žrtve, ki bi jih to stali-šče lahko zahtevalo od naroda. Sedanji po-ložaj se ne vrti samo okoli Gdanska, tem-več gre za neodvisnost Poljske in drugih srednjih in manjših evropskih držav. Vprašanje Gdanska se ni začelo toliko iz narod-nosti, kakor iz strateških razlogov. Zdaj vse zainteresirane države jasno izražajo svoje stališče. Jasno tudi vidijo, da ne bo spora, ako ga nobena stranka ne izzove. Ako bi se to zgodilo, bo angleški narod, kar zdaj vsi vedo, kot en mož ostal proti politiki sile in nadvlade.

London, 3. julija. AA. Stanford Crps je v svojem govoru na zborovanju rudarjev v Glostershireju med drugim dejal:

Mi nismo v nobenem sporu z nemškimi delavci. Mi želimo, da bi bili nemški delav-ci srečni, toda tudi oni nas morajo razu-meti, da mi ljubimo svojo domovino in da bomo v primeru potrebe napravili vse, kar

je v naši moči, da branimo našo državo pred tujo nadvlado. Kot zaveden narod smo pripravljani braniti sebe. Mi nismo slabi in nesposobni.

Pariz, 3. julija. AA. Petit Parisien piše o poslanici angleškega kralja, ter med drugim pravi: Besede, ki jih je izgovorila tako vzvišena osebnost po opozorilu dr-žavnikov britanske kraljevine, imajo po-men prisrge. Dejstvo, da je sam kralj prečital poslanico o priliki vojaške pro-slave, posvečene prostovoljcem, daje tej poslanici poseben pomen. Kakor je dejal Chamberlain, bo vsa Velika Britanija so-lidarna tudi v primeru še večje nape-tosti.

Avstralija odločno na strani Anglije

Sidney, 3. julija. br. Avstralski ministr-ski predsednik Menis je v avstralskem parlamentu izjavil o stališču Avstralije gle-de na razvoj mednarodnega političnega po-ložaja, da bo Avstralija z vsi odločnostjo podprla Veliko Britanijo v njenih politič-nih in vojaških akcijah. Prepričali smo se, da vodi Velika Britanija svojo politiko pošteno, premišljeno in potrpeljivo, da ne zamudi nobene prilike, da bi poudarila svo-jo voljo do miru in izjavljamo zato v ime-nu avstralske vlade in naroda, na bo Av-stralija ob vsaki priliki in v vseh okolišči-nah stala Angliji trdno ob strani. Avstral-ska vlada je stalno v stikih z Londonom.

Med obema blokoma

Italijanski list o politiki Anglije in Francije

Rim, 3. julija. AA. (Stefani) »Giornale d'Italia« objavlja članek v katerem ugo-tavlja, da se je v Veliki Britaniji in Fran-ciji »pojavi la bojvita ljubezen do Poljske in želja, da bi se Poljska za vsako ceno branila«. List pripominja, da za časa sve-tovne vojne »Quai d'Orsay« ni kazal ka-kega posebnega zanimanja za neodvisnost Poljske in da je bila Italija tista, ki se je prizadevala za narodne pravice Polja-kov. Članek dalje govori o »napačni po-litiki« zapadnih demokratičnih držav, ki sta v jeseni preteklega leta prepustili Češkoslovaško svoji usodi in ki si zdaj prizadevata, da bi se Gdansk upri Nem-čiji in Italiji. Če je točno — tako nadaljuje pisec omenjenega članka — da sta se Ve-lika Britanija in Francija po Münchenu oboježili, je točno tudi to, da niti Nemčija in Italija po münchenski konferenci nista držali prekrizanih rok. Avtarkija je v teh dveh državah povzročila velik napredek. Francija in Velika Britanija pa sta izgu-bili nekatere svoje zaveznice iz časa svetovne vojne. Pridobili sta si novega prijatelja v Turčiji, izgubili pa sta prijatel-jstvo Italije in Japonske.

Rim, 3. julija. AA. (DNE). Italijanski nedeljski listi pravijo, da je Daladier s svojim govorom samo še zvišal politično fazo skrajne napetosti. Akcija demokracij, uperjena proti miru se nahaja v polnem elanu. Ona je v zadnjih 24 urah dovedla še do večje zaostritve mednarodnega po-ložaja, ter bo zaradi sile okoliščin izvala svetovni požar. Listi naglašajo, da si niti

v Rimu niti v Berlinu nihče več ne de-la iluzij o posledicah te gonje hujkanja in zastraževanja.

Tažkoče pri finančnih poga-janjih Anglije in Poljske

London, 3. julija. br. Pogajanja za iz-vozne kredite Poljski so bila pred dnevi prekinjena. Poljska delegacija pod vod-stvom predsednika poljske narodne banke podpolkovnika Koca je odpotovala v Varšavo po nova navodila. Delegacija se je snoči pripeljala v Varšavo. Danes dopol-dne je imel polkovnik Koc razgovore z ministrskim predsednikom generalom Skladkowskim, zunanjim ministrom Be-ckom in trgovinskim ministrom. Verjetno je, da bo delegacija že jutri ali pojutriš-njem spet odpotovala v London.

Tudi Luksemburg prosi za jamstva

London, 3. julija. o. Po informacijah dobro poučenih krogov se angleška in francoska vlada posvetujeta o tem, da bi prevzeli skupno jamstvo tudi za kneževino Luksemburg, ki je nedavno poslala pariški in londonski vladi noto, v kateri prosi naj bi Anglija in Francija ofi-cielno priznali nevtralnost Luksemburga in prevzeli jamstvo za njegove meje. Fran-coska vlada zastopa mnenje, da gre pri tem za enak primer, kakor je Belgija.

Ruski odgovor na zadnje angleške predloge

Včerašnji sestanek v Kremliju je trajal poldrugo uro
O vsebini ruskega odgovora se še ne ve nič

Moskva, 3. julija. br. Danes popoldne ob 16. so se na Kremliju sestali predsednik sveta komisarjev in komisar za zunanje zadeve Molotov, njegov pomočnik Potemkin, angleški veleposlanik Seeds, francoski veleposlanik Naggyar in angleški odposlanec Strang. Razgovor je trajal poldrugo uro.

Molotov je ob tej priliki izročil diplomatskim zastopnikom obeh zapadnih veleposlanikov odgovor ruske vlade na zadnje angleške in francoske predloge, ki so ji bili izročeni v soboto, ter je nekatere točke odgovora tudi podrobno pojasnil. O vsebini odgovora doslej še ni bilo mogoče dobiti nikakih zanesljivih informacij.

London, 3. julija. AA. Reuter poroča iz Moskve: Razgovor angleških in francoskih zastopnikov s sovjetskimi komisarji za zunanje zadeve Molotovom so trajali poldrugo uro. Po sestanku so imeli Seeds, Naggyar in Strang konferenco na angleškem veleposlaništvu. Poročajo, da je Mo-

lotov sporočil odgovor sovjetske vlade na zadnje angleško-francoske predloge. Vsebine odgovora ne sporočajo.

London, 3. julija. w. O pogajanjih v Moskvi je ministrski predsednik Chamberlain na današnji seji spodnje zbornice izjavil, da so se razgovori s Molotovom danes popoldne nadaljevali. Angleška vlada pričakuje sedaj končni odgovor ruske vlade in zato ne smatra za primerno, da bi se sedaj dala kaka podrobnejša pojasnila.

Odločitev že v sredo?

London, 3. julija. AA. (Reuter). V spodnjem domu je ministrski predsednik Chamberlain na neko vprašanje izrazil upanje, da bo prihodnje sredo že mogli dati končno izjavo o sovjetsko-ruskih pogajanjih. Tedaj bo proučen odgovor sovjetske vlade. Foreign office zdaj proučuje poročilo angleškega veleposlanika v Moskvi siru Williama Seedsa o napredovanju angleško-sovjetskih pogajanj.

Predsednik bolgarske vlade odpotoval v Berlin

Nemški tisk pripisuje obisku Kjuzeivanova v Nemčiji velik politični pomen

Berlin, 3. julija. a. Predsednik bolgarske vlade in zunanji minister dr. Georgij Kjuzeivanov je odpotoval danes na uradni obisk v Berlin, ki bo trajal več dni.

Berlinski tisk pripisuje obisku bolgarskega ministrskega predsednika Kjuzeivanova v Berlinu velik politični pomen. Listi že sedaj govorijo o Bolgariji kot državi, ki se je priključila osi Rim-Berlin. Organ marsala Göringa »Essener Nationalzeitung« objavlja uvodnik o zunanji politiki Bolgarije po svetovni vojni in naglašja, da pomeni za Bolgarijo neuvilika mirovna pogodba isto, kar pomeni za Nemčijo versajska mirovna pogodba. Bolgarija je bila prisiljena, da podpisuje pogodbo, s katero je izgubila več del svojega ozemlja in svojega naroda. V sklenitvi prijateljske pogodbe z Jugoslavijo se je Bolgarija rešila izolacije na Balkanu. Kaj je torej bolj logično, pravi list, kakor da se sedaj linija Berlin-Beograd poveže z linijo Berlin-Sofija. Lani se je Bolgarija v sporazumu s balkanskimi državami otrsela vojaške klavzule neuvilike pogodbe. To vse je samo dokaz, kako velik je bil vpliv ponovnega ojačenja Nemčije in njenega vpliva.

Dunajski »Wiener Tagblatt« objavlja senzacionalen članek o obisku bolgarskega ministrskega predsednika Kjuzeivanova v

Berlinu, ki ga je treba sprejeti z vso rezervo, v katerem napoveduje med drugim, da bo v imenu bolgarske vlade prošil Hitlerja, naj Nemčiji prevzame jamstvo za bolgarske meje. Bolgarija se baje boji, da bi postala žrtev napada Turčije in Rumunije, ki baje že pripravljata vojaške ukrepe za razdelitev Bolgarije.

Sofija, 3. julija. AA. (DNB) Vladni list »Dnes« pravi: Prijateljski odnosi med Nemčijo in Bolgarsko niso bili nikdar močnejši. Sodelovanje za časa vojne se je nadaljevalo tudi po vojni, in odnosi med Nemčijo in Bolgarsko so bili vedno prišerni, posebno tesno pa je bilo kulturno sodelovanje. Bolgarski narod zelo spoštuje voditelja Nemčije Hitlerja. Bolgarija smatra, da je močna Nemčija eden najsolidnejših temeljev za trajni mir. Obisk predsednika bolgarske vlade dr. Kjuzeivanova v Berlinu bo zaradi tega izraz nemško-bolgarskega prijateljstva.

Šef madžarskega gen. štaba povabljen v Berlin

Berlin, 3. julija. w. Na povabilo vrhovnega poveljnika nemške vojske generala Brauchitscha pride šef madžarskega generalnega štaba general Werth v torek zvečer na večdnevni obisk v Berlin.

Nova fronta na Kitajskem

Ob mandžursko-mongolski meji se bijejo med Japonci in mongolsko-sovjetskimi četami hudi boji

Tokio, 3. julija. AA. (Reuter). Na mandžursko-mongolski meji divjajo boji večje obsega. Razen konjenice, topništva in letalstva so na obeh straneh v akciji tudi tanki in oklopni avtomobili. Mongolsko-sovjetske vojaške oddelke cenijo po zadnjih poročilih na tri divizije. Posamezni oddelki so prodrli 20 km čez mejo. Japonska vojska nadaljuje s protinapadom, čeprav so jo sovražni oddelki prisilili, da se je umaknila proti reki Kolhin Golu. Danes ob 14. so japonske čete začele z napadom z boka in zajele 30 tankov.

Poveljniki japonske vojske v pokrajini Kvantung poročajo: Včeraj so združene mandžursko-japonske čete izvršile napad na mongolsko-sovjetske čete, ki so preko različne meje na sektorju Buirnor. Akcija združenih mandžursko-japonskih čel se je pokazala za potrebno, ker že štiri tedne mongolske čete stalno ogrožajo mejo.

O bojih na mandžursko-mongolski meji v preteklih dneh poroča agencija Domei: Po vpadu mongolskih motoriziranih enic na ozemlje Mandžurije v bližini Čangčung-honga jugovzhodno od Buirskega jezera so japonsko-mandžurske čete izvršile 22. junija protinapad. V severozahodni zoni Buirskega jezera so zadale sovražniku hudo izgubo. V tej zoni je okoli tisoč Mongolcev, ki jih je podpiralo 30 tankov, prekorčilo 20. junija mejo. Mongoli so bili odbiti šele po hudi borbi, ki se je končala 21. junija zjutraj. Dne 22. junija je ponovno 30 tankov in 150 mongolskih vojakov prekorčilo mejo v bližini Čang Čung Mijasa, toda bili so ponovno odbiti. Na raznih točkah meje je prišlo do enakih spopadov. Mongolsko-sovjetske enice so bile odbite ter so se morale umakniti. Na bojišču so pustile 6 tankov ter veliko število mrtvih. Dne 28. junija je okoli tisoč mongolskih vojakov ponovno prodrla na mandžursko ozemlje v pokrajini Nolo in Balagal, bili pa so ponovno odbiti ter so imeli velike izgube. Po vesteh z bojišča se vrši koncentracija sovjetsko-mongolskih enic.

Moskva, 3. julija. AA. (Reuter). O dogodkih na mongolsko-mandžurski meji je bilo izdano poročilo, ki pravi, da so sovjetsko-mongolske čete zasedle postojanke na utrjeni območji črti 12 milj vzhodno od reke Kolhin Gol.

Položaj v Tiencinu

Peking, 3. julija. AA. (Reuter). Začasna kitajska vlada ter predstavniki japonskih vojaških oblasti na severnem Kitajskem so istočasno objavili izjavo glede položaja v Tiencinu. Provizorna vlada zahteva med drugim sodelovanje med angleško-francoskimi koncesijami in provizorno vlado glede valutne politike, kontrole bank in trgovin ter kontrole tiska, ki vodi protijaponsko politiko. Kontrola provizorne vlade in angleško-francoskih oblasti naj bi bila skupna. V izjavi japonskih vojaških oblasti se podpirajo zahteve kitajske provizorne vlade, češ da predstavljajo bistven element za ohranitev miru in varnosti japonske vojske.

Tokio, 3. julija. AA. Havas. Japonski konzul v Tiencinu ter delegat krajevnih

oblasti za pogajanja z angleškimi predstavniki so prispeli včeraj v Tokio. Angleški konzul v Tiencinu je prispel v Jokohamo.

Sanghaj, 3. julija. AA. (Reuter). Izgledi za uspeh angleško-japonskih pogajanj so se znatno zmanjšali zaradi incidenta, ki se je zgodil o priliki preiskave mlade Angleža Andersona. Ko je Anderson hotel prekorčati mejo koncesije, je neki japonski oficir zahteval od njega, naj se odkrije, češ da je nepristojno govoriti z japonskim častnikom pokrit. Nato je oficir naročil Andersonu, naj sname očala in sleče spodnje perilo ter je izjavil: Vi smatrate, da se vam ni treba ničesar bati, ker ste Anglež. Nato ga je udaril dvakrat z njegovim potnim listom po licu ter mu šele nato dovolil, da se obleče in prekorčati mejo.

London, 3. julija. AA. »Daily Telegraph« poroča iz Tiencina, da se je japonska kontrola blokade angleške koncesije poostri-la. Japonske oblasti so ustavile dva tovora premoaga za koncesijo.

Težišče pogajanj med Anglijo in Japonsko

Tokio, 3. julija. w. Vojno ministrstvo je danes objavilo komuniké o stališču japonske vojske glede pogajanj z Anglijo. Japonska vojska zahteva, da Anglija pristojno ustavi vsako nadaljnjo podporo Čangkašju, ker bi bila sicer pogajanja brez pomena. Anglija mora prilagoditi svoje stališče sedanjemu položaju in pokazati razumevanje za ukrepe japonskih oblasti, ki so dovedli do blokade. V tem je težišče pogajanj. Komuniké izrecno opozarja, da vrhovno poveljstvo japonske vojske v Tokiu popolnoma odobrava vse ukrepe japonskih oblasti na Kitajskem.

Italijanske ceste v Albaniji

Rim, 3. julija. br. Ministrski predsednik Mussolini je imel danes daljši razgovor z vrhovnim poveljnikom italijanske vojske maršalom Badogliom. Maršal mu je podrobno poročal o rezultatih svojega inspekcijskega potovanja po Albaniji. V Albaniji so se takoj po velikih noči pričela velika javna dela. V prvi vrsti grade celo vrsto cest iz Drača in Valone proti severu, jugu in vzhodu. Še danes se je v Albaniji mobiliziral italijanski minister za javna dela Cobiolli Gigli, ki si je včeraj ogledal dela iz Drača proti Korici. Pri gradnji cest so v glavnem zaposleni Albanci.

Smrt ruskega kneza

Beograd, 3. julija. p. V Beogradu je danes nenadoma umrl ruski knez Georgije Mavrokordato. Njegov rod je v carski Rusiji igral veliko politično vlogo. Mavrokordati so bili ruski emisarji na Balkanu. Knez Georgije se je po ruski revoluciji priisell v Jugoslavijo in je vsa leta živel na svojem gradu v Veliki Kikindi.

Beležke

Združena opozicija in dr. Maček

Včerašnji »Obzor« piše, da so bile po končanih razgovorih dr. Mačka in predsednika vlade Cvetkovića zelo zrahljane vezi med KDK na eni ter združene opozicije in JNS na drugi strani. Nekateri politični krogi v Beogradu so celo računali, da bo prišlo do popolnega preloma v opozicijskem bloku. Toda to se ni zgodilo. Vzpostavljeni so novi stiki, za kar gre zaslug predvsem SDS, ki vzdržuje zveze med vodstvi vseh treh skupin. Na konferenci opozicijskih skupin v Beogradu je bilo ugotovljeno, da se je znatno zblizalo stališče beograjske združene opozicije s stališčem dr. Mačka ter da bi se mogla najti osnova za nadaljnji skupni nastop.

Kakor nam dalje iz Zagreba poročajo, je bil včeraj pri dr. Mačku v Kupincu znani davidovičevski prvak Milan Grol. Pred odhodom v Kupinec se je v Zagrebu sestal tudi z drugimi voditelji KDK.

Izločitev stojadinovičevcev iz JRZ na Hrvatskem

V nedeljo je bila v Zagrebu skupščina banovinskega odbora JRZ. Kakor pravi izdani komuniké, so se skupščine udeležili delegati 50 sreskih organizacij JRZ iz svske banovine. Banovinski odbor je bil do slej v rokah Stojadinovičevih prijateljev in predsedoval mu je finančni minister v Stojadinovičevem režimu Dušan Letica. Na nedeljski skupščini pa so imeli pristajati predsednika vlade Dragiša Cvetkovića že veliko večino. V odbor so bili izvoljeni samo njihovi somišljeniki. Novi predsednik je bivši prosvetni minister Dimitrije Magarašević.

S skupščine so poslali brzoglavni pozdrav predsedniku vlade Cvetkoviću, ki so mu obenem sporočili svojo željo, naj bi uspešno in srečno dovršil svojo misijo za rešitev velikih državnih in narodnih poslov.

„Slovenčeve“ napovedi o sporazumu

Tudi v nedeljski številki piše »Slovenec« zelo optimistično glede skorajšnjega sklepa srbsko-hrvatskega sporazuma. Med drugim pravi:

„Delo za sporazum s Hrvati se odočeno in hitro nadaljuje in smemo v kratkem pričakovati, da bo ta sporazum izvršeno dejstvo in da bo zadovoljil tako Srbe, kakor Hrvate in Slovence na podlagi široke narodne samouprave.“

Proslava dr. Mačkove 60 letnice

Kakor smo že poročali, bodo sredi tega meseca v Zagrebu slovesno proslavili 60-letnico rojstva predsednika HSS dr. Vladimira Mačka. Priprave za proslavo vodi poseben meddržavni odbor, ki sta mu na čelu poslanca Milutin Majer in dr. Josip Reberski. V soboto 15. t. m. zvečer bo po glavnih zagrebških ulicah baklala mladine HSS, na Sljemenu pa bodo prižigali kresove. V nedeljo dopoldne bo v Maksimiru na prostem maša, ki jo bo opravil nadškof dr. Stepinac. Po maši bodo blagoslovili novi dom »Gospodarske sloge«, nato pa bodo vse organizacije HSS iz Zagreba in okolice v sprevedu defilirale pred dr. Mačkom. Popoldne bo več ljudskih prireditev.

Slične predstave bodo tudi v vseh drugih večjih hrvatskih krajih.

Kongres nemških akademikov v Novem Sadu

Zagrebske »Novosti« poročajo, da bo prihodnjo nedeljo v Novem Sadu sestanek vseh nemških akademikov, ki so jugoslovenski državljani. Pod vplivom zunanjih dogodkov so se preteklo jesen tudi nemški akademiki na naših univerzah strnili v enotno organizacijo pod vodstvom posebnega državnega dijaškega voditelja Temu so podrejena vsa njihova združenja in podrejeni tudi člani teh združenj. Namen nedeljskega kongresa je, pregledati uspehe dosedanjega dela in določiti smernice za bodoče delo nemških akademikov na jugoslovenskih univerzah.

Najzvestejši narod Štefanove krone

Ko so bile pred mesecem dni volitve v madžarski parlament, pri volitvah niso sodelovale pokrajine, ki jih je Madžarska dobila po razpadu Češkoslovaške. Volitve so nadomestili s posebnim zakonom, ki ga je novi parlament sprejel že na svojih prvih sejah in s katerim je bilo imenovanih za poslance 36 zastopnikov novih pokrajin. Iz bivših slovaških krajev so bili imenovani le Madžari ali vsaj madžaroni, iz Podkarpatske Rusije pa tudi nekaj ljudi, ki se štejejo za Ruse. Med njimi je tudi znani podkarpatski politik Andrej Brodi. ki je bil prvi predsednik avtonomne podkarpatske vlade. Citatelji se bodo še spominjali, da je bil kmalu po svojem imenovanju zopet odstavljen in aretiran, ker se je pojavil proti njemu sum, da dela za odcepitve Podkarpattia od ČSR in za njegovo priključitev k Madžarski. Ob razpadu ČSR je bil izpuščen. V petek, ko so novi poslanci skupno prišli v madžarski parlament, ki je imel zaradi tega svečano sejo, se je oglasil k besedi tudi Brodi. V svojem govoru, s katerim se je v svojem in svojih tovarišev imenu zahvalil za vovklic v parlament, je priznal in potrdil, da je bil sum veleizdaje, zaradi katerega je bil odstavljen iz podkarpatske vlade in pozneje aretiran, v celoti utemeljen. Rekel je med drugim:

»V tem slovesnem trenutku naj mi bo kot vodji parlamentarne skupine oserkoruskega naroda dovoljeno, zahvaliti se Vsemočnemu, da je povedel nas, najzvestejši narod Štefanove krone, v staro domovino. Ta narod je bil proti svoji volji odtrgan od čistoletne domovine. Toda mi smo ostali vedno zvesti naši stari domovini. Hrabra madžarska armada nas je sedaj osvobodila tujeja jarma in s tem izpolnila naše dvajsetletne sanje.«

Rumunski princ Nikolaj se vrne v domovino

Iz Bukarešte poročajo listi, da je rumunski princ Nikolaj, ki živi trenutno v inozemstvu kot Nikolaj Brana, izrazil željo po zopetni vrnitvi v domovino. V inozemstvu je odšel zaradi tega, ker so mu očitali pretezne zveze z voditelji »Železne

Vsejunaški zlet v Sofiji

Na IX. vsejunaškem zletu v Sofiji bo sodelovalo iz Ljubljanske sokolske župe 37 edinic s skupno 544 pripadniki. Po desetih znanih odredbah je določen zbor vseh udeležencev za četrtek dne 6. t. m. ob 18.30 na letnem telovadšču Ljubljanskega Sokola, odkoder bo skupen odhod po Aleksandrovi, Tyrševi, Tavčarjevi in Miklošičevi cesti na kolodvor. Udeleženci zleta morajo priti na zborna mesto brez-pogojno v slavnostnih krojih in s prapori. Pred odhodom z zbornega mesta bodo razdeljeni zletni znaki. Pripadniki edinic iz-

ven Ljubljane si morajo urediti prihod v Ljubljano tako, da bodo lahko pravočasno na zbornem mestu. Priljaga naj se od-da v kolodvorski garderobi, poskrbljeno pa bo tudi za njen prevoz od telovadšča Ljubljanskega Sokola. Sokolske in zletne legitimacije so bile snoči odposlane edincam, kjer naj jih udeleženci dvignejo, jutri pa bodo edince prejele še zadnja navodila in naj torej zletniki vzdržujejo stalen stik s svojimi društvi, da bodo o vsem točno obveščeni.

Zdravo! Sokolska župa Ljubljana.

Tekme za s. e. pokal

BSK izločil Slavijo

Povratno tekmo v Pragi je naš državni prvak izgubil z 1:2, vendar pa je s skupno razliko 4:2 prišel v drugo kolo

Praga, 3. julija Danes je bila tukaj na igrišču Sparte odigrana revanšna nogometna tekma iz prvega kola tekem za srednjeevropski pokal, med beograjskim BSK in domačo Slavijo. Kakor znano je Slavija prvo tekmo v Beogradu izgubila z 0:3, vendar so bili v Pragi glede današnjega izida precej optimistični in so nekateri računali celo s tako izdatno zmago belo-rdečih, da bi se mogla še Slavija kvalificirati za vstop v drugo kolo tega tekmovanja.

Vse te napovedi se danes niso uresničile, čeprav je Slavija spravila zmago z enim golom razlike, ki pa je bila povrh vsega še nezasedena. Ugotoviti je treba da je drugi iz zmagoznosti gol dobila Slavija po edini zaslugi rumenskega sodnika Xifanda, ki je že prisodil prosti strel proti Slaviji, nato pa se je premislil in prisodil nepravilno priznani gol.

Kljub porazu pa si je BSK z naskokom treh golov iz prve tekme s skupno razliko 4:2 zagotovil vstop v polfinale tega tekmovanja, v katerem bo zadel na drugega madžarskega udeleženca, Ujpesta iz Budimpešte. Prva polfinalna tekma med BSK in Ujpestom bo že prihodnjo nedeljo v Beogradu.

O igri sami se lahko reče na kratko: Slavija prevzame takoj prvo besedo in začne silno napadati. Že v prvih minutah pride Bican v čisto situacijo in neubranljivo doseže vodstvo. 1:0 za S. BSK se zdaj polagoma osvobodi strašnega pritiska Čehov, pride zdaj pa zdaj v ofenzivo in res se v 15. min. ponudi Glišoviću krasna priložnost za izenačenje. 1:1. Igra je zdaj še bolj živahna, na obeh straneh se trudijo za zvišanje rezultata, toda vse ostane nespremenjeno do 43. min. V tej minuti oblegajo trije napadniki Slavije beograjska vrata. Zog ima Mrkušić, igralci udarjajo po njem in ga spravijo na tla, žogo pa v gol. Sodnik zvižga: zdi se, da je prosti strel proti Slaviji in Dubac se že pripravlja, da bi razčistil situacijo. Sodnik pa se medtem odloči

za drugačno odločitev in pokaže — na sredino. Rezultat je 2:1 za Slavijo. Publika protestira proti tej odločitvi, toda Xifando vztraja in tako se tudi polčas zaključí s tem izidom.

Po odmoru se BSK potegne za nekaj časa v obrambo in skuša držati rezultat. Slavija stalno oblega nasprotnikova vrata, toda rezultat ostane nespremenjen. V 12. min. prisodi sodnik enajstmetrovko proti BSKU. Za eksekutorja je določen Bican, toda Mrkušić, ki je sploh vso tekmo pokazal odlično formo, se tudi nega strela ne ustraši in razmerje golov je še zmerom nespremenjeno. V drugi polovici drugega čuvasa BSK preneha z zavlačevanjem in čuvanjem rezultata ter preide znova v ofenzivo. Vsi njegovi napori pa do konca ne rodijo nobenega uspeha. Tako ostane ta polovica igre brez zgoditka.

BSK je kljub porazu pokazal prav lepo igro. Vse njegove vrste — razen napada — so bile prav dobre, kar velja predvsem za ožjo obrambo z vratarjem Mrkušićem na čelu.

Punčec med zadnjimi štirimi

London, 3. julija. br. Tretji četrtfinale je bil danes odigran med jugoslovanskim prvakom Punčecom in Američanom Smithom. Punčec se je tudi v tej igri pokazal velikega mojstra in je brez posebne težave izločil svojega nasprotnika v treh setih 6:2, 6:0, 6:2.

Četrta izločitev je bila med Američanom Riggsom in Indijcem Muhamedom. Tudi tukaj vprašanje zmagovalca ni bilo nikoli odprto. Američan je gladko zmagal v treh setih 6:2, 6:2, 6:2.

Tako so se plasirali v polfinale: Henkel in Cook ter Riggs in Punčec. (Poročilo o prvih dveh igrah objavljamo v sportni rubriki. Op. ur.)

Ždanov — bodoči sovjetski diktator?

Pred dnevi so listi objavili v izveščku zelo oster članek boljševiškega prvaka Ždanova v moskovski »Pravdi« proti angleško-francoskemu postopku v pogajanjih z Rusijo. Ždanov očita med drugim angleški vladi, da je za vse svoje dosedanje odgovore na moskovske predloge potrebovala 59 dni za premišljanje, dočim je sovjetska vlada potrebovala za proučitev vseh dosedanjih angleških predlogov le 19 dni. Kdo je ta Ždanov, čigar članek je vzbudil tolikšno pozornost? Na to vprašanje odgovarja znana baselska »National-Zeitung« v daljšem članku, v katerem slika Ždanova kot bodočega vodilnega sovjetskega moža. List navaja o njem naslednje podrobnosti:

Najvišja instanca v boljševiški stranki, tako zvani Politično, je pred kratkim sprejel sklep, da mora biti naslednik v vodstvu stranke določen še za življenja dosedanjega voditelja. Ta sklep je bil sprejet zato, da bi se stranka v bodoče izognila notranjim sporom. Kakršni so se pojavili po Leninovi smrti. Najprej se je kot verjetni Stalinov naslednik označeval šef stranke v Leningradu Kirov. Ta pa je bil, kakor znano, ubit in sedaj se pojavlja novo ime Stalinovega naslednika: Ždanov. Osebnost tega moža stopa čedalje bolj v ospredje. Ždanov je v vseh onih organih, v katerih je Stalin, in velja za popolnomo-

čenega Stalinovega namestnika tudi v stranki kot drugi tajnik stranke. Ždanov pa ima razen tega še polno drugih državnih funkcij, ki jih Stalin formalno nima. Zlasti važno je njegovo mesto v sovjetskem parlamentu, v katerem je predsednik zunanje-politične komisije in nekaj zakulisni zunanji minister Rusije. Zelo velik vpliv ima pa tudi na armado, ker je izmed civilistov poleg Stalina edini, ki je član najvišjega obrambnega sveta.

Na letošnjem kongresu boljševiške stranke je pripadla Ždanovu ena najpomembnejših nalog: referat o reformi strankinih statotov. Njegove reforme nosijo velikorusko in proletarsko oznako. Vodilno četvorico v Politbiroju tvorijo sedaj Ždanov in njegov prijatelj Andrejev (tretji tajnik stranke), Molotov in Vorosilov, torej tako zvana »velikoruska četvorica«. Od nje izvira geslo, da tvorijo Rusi v Sovjetski uniji »prvi narod med enakimi narodi«. Tej skupini se mora tudi Litvinov zahvaliti za svoje odžaganje. Stalina seveda vsi štirje priznavajo, a dvigajo ga kot voditelja tako visoko, da ima dejansko vedno manj vpliva na podrobni razvoj notranje-političnega življenja. Mor-da je zanj že pravilna oznaka, da je prešel med bogove revolucije. Vsekakor je v Rusiji samo še »živ Leninov mavzolej«.

Bivši albanski kralj se bo nastanil na švedskem

Budimpešta 3. julija. o. Madžarska službena agencija poroča, da je bivši albanski kralj Zogu na svojem potovanju iz Carigrada v Konstanco izjavil, da bo ostal samo nekaj časa v Angliji, nakar se bo stalno naselil na švedskem. Bivši kralj Zogu je danes ob 8.40 krenil iz Konstanc z vlakom v Varšavo, od koder bo preko Gdinje odpotoval v Anglijo.

Ogromen meteor v Zedinjenih državah

New York, 3. julija. AA. Poročila iz Portlanda pravijo, da je v državi Oregon padel v nedeljo zvečer velik meteor. Detonacija pri eksploziji je bila tako silna, da se je slišala 60 km daleč. Istočasno so ljudje čutili potres. Poškodovano je bilo mnogo hiš. Po prvi veliki eksploziji je sledilo več manjših, naker je bilo videti na nebu nekaj svetlih krogel v velikosti lune, ki so med grmenjem telele čez nebo.

garde». V poučenih rumunskih krogih domnevajo, da bo kralj Karol, ki je princ čevi vrnitvi naklonjen, izkoristil odobritev novega zakona o podeljevanju plemiških naslovov za to, da bo Nikolaj Brani podelil primeren plemiški naslov, ki mu bo povrnil njegov prejšnji položaj.

Vohunska afera v Belgiji

Preiskovalni sodnik v Liègeu v Belgiji raziskuje te dni, kakor poročajo listi, zelo zapleteno vohunsko zadevo, ki utegne imeti daljnosežne posledice. V zadevo je vpletenih osem oseb, med njimi tudi neki belgijski oficir, ki mu je bila poverjena zelo važna in kodljiva vojaška funkcija. Čeprav podrobnosti o rezultatih preiskave še niso znane, zatrjujejo listi, da je odgovornost vseh obtožencev zelo velika.

Papež na počitnicah

Vatikan, 3. julija. AA. Havas: V vaticanskih krogih govore, da bo sv. oče Pij XII. v kratkem odšel na počitnice. Ostal bo 20 dni v Castel Gandolfo.

Minister Kulenović zastopnik prometnega ministra

Beograd, 3. julija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja je postavljen za zastopnika prometnega ministra minister brez listnice Džafer Kulenović.

Premestitev

Beograd, 3. julija. p. Z realne gimnazije v Celju je bil prof. dr. Vilko Fajdiga premeščen na 3. realno gimnazijo v Ljubljani.

Nov grob

Nenadoma je umrl danes na svojem gradu v Hrastniku po dolgi in mučni bolezni 86-letni upokojeni ravnatelj kemične tovarne gospod Fric Burger. Pokojni je bil znan po vsej Sloveniji kot kinolog, prav za prav revjec brakov — jazbečarjev in je imel veliko psarno. Pogrešali ga bodo zelo kot svojega odličnega člana društva Brak — jazbečar v Ljubljani, SLD ter vsa zelena bratovščina v Sloveniji. Pogreb bo v sredo popoldne na pokopališče na Dolu, ura pogreba bo naknadno objavljena. Naj v miru počiva, preostanim naše sožalje.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Polagoma se bo zjasnilo; ponekod še dež in mor-da krajevne nevihte.

Dunajski: Jasno, porast temperature, na hrihah slabo vetrovno.

Domu na oltar in v njegovo varstvo

Na veličastnem zboru CMD v Ljutomeru je bilo spet potrjeno dejstvo, da je treba borbo za nacionalne pravice zvezati z delom in bo 'bo za socialni blagor ljudstva

V starem, po narodnih bojih preizkušenem Ljutomeru so se v nedeljo zbrali naši narodni obrambni delavci in delavke na skupščini naše najvažnejše narodno-obrambne organizacije Družbe sv. Cirila in Metoda. Kdor je v prejšnjih letih mislil, da je delo te družbe v svobodni državi nepotrebno, se je moral prepričati posebno v zadnjem času, da temu ni tako. To je pokazala tudi skupščina CMD, ki so se udeležili delegati skoro vseh podružnic in ki je potekala dostojno velikim dogodom, v katerih živimo, v popolni sloji in v pripravljenosti na požrtvovalno delo in žrtve. K poročilu v ponedeljskem »Jutru« dostavljamo še nekaj podrobnosti s tega veličastnega narodno-obrambne zбора.

Po otvoritvi skupščine je prvomestnik CMD g. inž. Mačkovšek pozdravil zastopnika bana sres. načelnika dr. Farčnika, ki je zastopal tudi prosvet. odd. banske uprave. Nato je pozdravil imenoma zastopnike raznih kulturnih in nacionalnih organizacij in sicer gg. šasela Gregorja za sokolsko župo in mursko sokolsko okrožje, Niševčevca za prekmursko sokolsko okrožje, dr. Stajnka za ljubomursko sokolsko društvo, Čačinoviča za Prekmurski akademski klub, Sancina za Zvezo emigrantov prof. Jerana za Zvezo kulturnih društev v Ljubljani, dr. Lipolda za oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru, Karbaša za Čitalnico v Ljutomeru, Zidariča za nacionalni akademski klub »Jugoslavijec« v Ljubljani, dr. Dolara za Oblastni odbor NO v Mariboru, prof. Vrhovnika za Vodnikovo družbo, Goleža za ZKD v Mariboru, Ur-

bančiča za Sočo, Pipana za Preporod, Marvriča za sekcijo JUU v Ljubljani in za sresko društvo JUU v Ljutomeru in končno zastopnika beogradske podružnice C. M. D. Pismene pozdrave so poslali komandant divizije, minister dr. Kramer, dr. Senčar in Branibor.

Predsedujoči g. inž. Mačkovšek se je spomnil vseh lani preminulih članov in 10 letnice smrti dr. Gregorja Žerjave. Navzoči so počastili njihov spomin s trikratnim: Slava. Z velikim navdušenjem je bila sprejeta in odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II.

V svojem govoru je prvomestnik poudarjal, da bo naša narodna in državna meja najbolj zavarovana takrat, kadar se bo rešilo gospodarsko in socialno vprašanje našega omejenega življa in kadar se bo po urejenem šolstvu in smotnem delovanju raznih društev okrepila narodna in državna zavest. Družbeni tajnik g. ravnatelj Gruden je v svojem izčrpnem poročilu očrtal razmere na najbolj narodno ogroženih točkah slovenskega ozemlja ter navedel tudi sredstva, katerih se je družba posluževala. Njegovo poročilo navedla, koliko so prispevale v družbene namene država, banovina in občina, in reči smemo, da to ni niti dvajsetina drugih njenih dohodkov. Posebna zahvala pa gre učiteljstvu, ki deluje navzlic raznim oviram vneto in uspešno. Podružnica je zdaj 132, nekaj novih se ustanavlja, nekatera pa se obnavljajo. Zelo pregledno je bilo tudi blagajniško poročilo. Zborovalci so soglasno sprejeli odobritev bilance, za odbor pa razrešnico z zahvalo.

Gospa Potočnikova je omenila, koliknega pomena so skupna potovanja, kakor n. pr. romanja na Oplenac, ki jih je priredila šentpeterska podružnica v Ljubljani. Razen moralnega uspeha je ta podružnica pridobila 100 novih članov. Abs. jurist gosp. Andrej Uršič se je bavil v svojem znanstvenem govoru s problemi svetovne politike ter naglasil, da se bo slovenski človek vedno bojeval za ideal enakopravnosti vseh narodov, vzajemnega spoštovanja in sodelovanja na vseh popriščih ter za izmenjavo vseh gospodarskih in kulturnih dobrin.

Poseben odsek je sestavil resolucijo, ki ponavlja in bistvu vse zahteve z letne skupščine CMD v Ptuj. CMD ugotavlja, da je njena lanska resolucija v vseh svojih točkah postala še pomembnejša, ter opozarja državne, samoupravne in vse druge činitele na pereče probleme, ki jih je družba vsej javnosti še tolikokrat predložila. CMD bo še bolj stopnjevala svojo narodno obrambno delavnost ter plemenitemu cilju posvetila vsa svoja sredstva in moči. Vsa nacionalna javnost naj jo pri teh naporih požrtvovalno podpira.

Ob sklepu je g. dr. Dolar iz Maribora naglašal, da je narodno-obrambno delo važnejše od vsakega političnega ter predlagal, naj postavi družba v najbolj ozročenem kraju našega Prekmurja novo šolo. Tudi ta predlog je bil z navdušenjem sprejet. S prošnjo, naj delegatke poročajo doma o delovanju družbe in naj poživijo delovanje svojih podružnic, je prvomestnik zaključil skupščino, ki je pokazala krepko voljo in tudi moč za uspešno nadaljevanje narodno-obrambne dela.

Slavje Tomaža Dolinarja

Društvo »Pravnik« nam je predstavilo vzornika značaja in dela ob 100 letnici njegove smrti

Škofja Loka, 3. julija

Pred skromno kmečko hišo v Dorfarjih so se v nedeljo zbrali častilci pred 100 leti umrlega pravnega učenjaka dr. Tomaža Dolinarja in počastili njegovo spomin. Spominsko slavnost je priredilo društvo »Pravnik« pod vodstvom predsednika univ. prof. dr. Metoda Dolenca. Odlični slovenski pravnik so pohitili v vasico pri Škofji Loki, kjer se je rodil sin našega naroda, ki je vse svoje življenje posvetil znanosti. Poleg številnih domačinov so se slavnosti udeležili tudi univ. prof. dr. Rudolf Sajovic, višji državni tožilec dr. Kravina, državna tožilca Branko Goslar in dr. Lučovnik, zastopnik pravnega oddelka OUZD dr. Stane Likar, predsednik Odvetniške zbornice dr. Janko Zirovnik, predsednik Notarske zbornice dr. Jože Krevelj, pravnik iz Kranja je zastopal dr. Josip Vilfan, pravnik Škofje Loke starešina sodišča g. Ustar in aglini notar dr. Stevo Šink.

Z zelenjem in cvetjem so domačini okrasili rojstno hišo svojega slavnega rojaka, mlaje so postavili pred hišo in trobinice so vihrale na mlajih. Na pročelju hiše je vzidana spominška plošča, katero je že l. 1905. društvo »Pravnik« odkrilo, poleg plošče so postavili majhen oder, s katerega so govorniki poveljavali življenjsko delo in pomen dr. Tomaža Dolinarja. Prvi je govoril o pomenu slavnosti predsednik prof. dr. Metod Dolenc, potem ko je pozdravil vse častilce dr. Dolinarja in domačine, nakar je imel slavnostni govor docent dr. Stojan Bajič, ki je s klenimi besedami očrtal duhovni lik učenjaka, ki je vse žrtvoval za znanost.

Sin slovenske kmečke rodbine

Spet smo se zbrali pred kmečko hišo, je poudaril dr. Stojan Bajič, da se oddolžimo spominu enega izmed naših velikih moči, ki jih je kmečka hiša dala našemu narodu. Dala jih je naša zdrava, kmečka rodbina, vajena trdega dela in težkega življenja. Od matere, od očeta, od domače zemlje so dobili na svojo življenjsko pot zaklade duha, značaja in delavnosti. Želja za spoznanjem, »nema za resnico, trdnost značaja, poleg tega pa neskočna delavnost so bili popotniki, s katero so odhajali kot mladi šolarji z naših kmečkih domov v širni svet. Tam so delali, trpeli, se žrtvovali in zmagali.

V tej hiši se je rodil 12. decembra 1870. kmečki sin Tomaž Dolinar. Svojo prvo izobrazbo je dobil na starošolskem gradu, kasneje v Trbižu in na gimnaziji v Ljubljani. Tam je stopil v bogoslovje, ki ga je pa zapustil. Odsel je na Dunaj, da bi se posvetil študiju matematike in astronomije. Tudi to svojo namero je opustil in se je odločil za pravoslovje. Ko je dovršil pravne študije in si pridobil tudi pravico do časti doktorja prava, se ni odločil za kak praktičen poklic, marveč je poglobljal svoje znanje in s tem naravnal svojo življenjsko pot v znanstveni, akademski poklic. S svojim znanjem, nadarjenostjo in vestnostjo si je pridobil tak ugled, da je bil l. 1898. postavljen za učitelja pravnih ved, to takratne čase pomembni uspehi, so dali Dolinarju pogum, da je prošil za boljše mesto, namreč za službo cenzorja pravnih in zgodovinskih knjig, ki bi — v njegovem »strastnem nagnjenju k literaturi«, kakor sam piše — gotovo najbolj ustrezalo njegovim znanstvenim nagnjenjem. Vendar tega mesta ni dobil on, marveč slabše kvalificiran prosilec, ki je imel prednosti, katerih preprosti, iz kmečke hiše prihajajoči Dolinar ni zmogel. Vendar je Dolinar vztrajal, študiral, zbiral, delal zase, še več pa za druge, nesebično in z veseljem. Lahko je pokazal že na celo vrsto znanstvenih spisov, ki so mu prinesli najboljše znanstveni sloves. L. 1900. je prošil za profesuro cerkvenega prava v Pragi in jo tudi dobil. Vendar je ni nastopil, pač pa je sprejel pet let kasneje, namreč l. 1905. podeljeno mu mesto profesorja za cerkveno pra-

vo na dunajski univerzi. To čast je dosegel s 45. letom. Na tem mestu je ostal do svoje upokojitve, celih 25 plodnih delavnih let. Poleg cerkvenega prava je predaval tudi rimsko pravo. Potem ko je bil kot 70-letnik upokojen, ni prenehal s svojim znanstvenim delom: napisal je še več razprav s področja državlanskega, predvsem pa zakonskega prava. Umrli je na Dunaju — dne 15. februarja letos je bilo 100 let od njegovi smrti.

Dolinarjevo znanstveno delo je izredno plodno, pomembno in mnogostransko, saj obsega 87 spisov. V prvi dobi je obravnaval probleme pravne zgodovine, posebno nemškega državnega prava ter konkordantov. Najvažnejše njegovo zgodovinsko delo je posvečeno češki zgodovini, namreč znanstvena izdaja pisma češkega kralja Otokarja II. Tudi slovenske zgodovine se je dotaknil v dveh svojih razpravah: v prvi, v kateri razpravlja o meji med Bavarsko in Vzhodno marko, in v drugi, kjer raziskuje poreklo sv. Heme, koroške zaščitnice. Najvažnejši Dolinarjev spis, ki mu je tudi zagotovil trajno mesto v znanstvenem svetu, je njegovo obsežno delo o avstrijskem zakonskem pravu v štirih zvezkih. V njih je napisal podroben komentar k §§ 44 do 122 o. d. z. Njegovo delo je ostalo temeljni spis tega področja vse prejšnje stoletje.

Usoda slovenskega talenta v tuji kulturi

Kot človek nam je Dolinar zgled pravega znanstvenika. Bil je od kraja udan znanstvenemu delu, ki mu je posvetil vse svoje moči in sposobnosti. Bil je skromen. Ni mu bilo za prazne naslove in osebo slavo. Sam je napisal, da »raje umre, kot da bi se pehal za praznimi naslovi«. Odklonil je tudi ponujano mu zaposlitev na dvoru. Delal in pisal je mnogo za druge in ostajal rad v ozadju. Bil je nesebičen in pošten. Zato ga je bolelo, kadar je bil zastopavljen. V svojem delu je bil možat in značajan. Tudi ko so se razmere v Avstriji spremenile, ni v svojem znanstvenem delu hotel zatajiti svojih svobodoumih jožefinskih nazorov. Ko so ga pozvali, naj name-

sto dotedanega učenika cerkvenega prava, ki je prišel na indeks, napiše drugega, je odgovoril, da mu značaj ne dopušča, da bi se uklonil načelom reakcijskega duha, marveč je stvar njegove vesti, da ostane zvest pravilnim in družbi kot koristnim spoznanjem ureditvam v cerkvenem oziru. Tomaž Dolinar je usoda slovenskega talenta v tistih časih, je ob koncu rekel dr.

Smrt vrle slovenske matere

Neža Viternikova iz Šmihela pri Pliberku je bila med »Jutrovimi« nagrajenkami

»Jutro« je nedavno pisalo, da je bila med drugimi materami s mnogimi otroki priznana nagrada v znesku 100 din tudi gospe Neži Viternikovi iz Šmihela pri Pliberku. Dalje je »Jutro« v daljšem članku opisalo pod naslovom »Slovenska mati na Koroškem« celo njeno rodbino.

Dobro teden pozneje pa je ta vrila slovenska žena za vedno zatisnila oči v krogu svoje obilne družine: hčera, vnukov in pravnukov. Njenega pogreba se je udeležila od blizu in daleč tako velika množica ljudi, kakršne narodni Šmihel še ne pomni.

Vrli slovenski materi in ženi bodi ohranjen časten spomin, njenim svojim pa izrekamo iskreno sožalje!

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

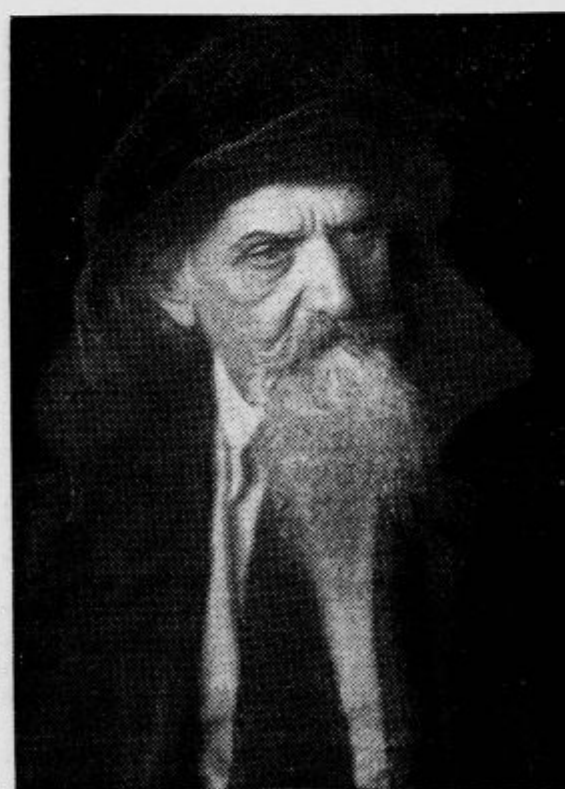
Po smrtni nesreči na Gutsmanovi cesti France Debevc se še bori s smrtjo — Varnostne naprave na železniške prelaze!

Ljubljana, 3. julija
Ponedeljsko »Jutro« je obširno poročalo o strašni prometni nesreči, ki se je v nedeljo kmalu po 13.30 pripetila na križišču Gutsmanove ceste z gorenjsko železnico. Tiki za tramvajsko remizo. France Debevc, 31letni pletilec, zaposlen v Vidmarjevi tovarni v Ljubljani, je z 20letno Ivanka Plankovo, ki je bila do nedavna kot natakarka zaposlena pri Mikliču, napravil izlet na motociklu proti Gorenjski. Onkraj tramvajске remize je krenil na stransko pot proti Klečam. Pred njim je vozil neki drug motociklist, in ker se je za njim zanašal, da je prosta pot, je brez-

skrbno vozil čez progo, ki je na tem mestu nezavarovana in pasanta opozarja samo svarilna tabla z napisom: Pozor na vlak! Isti mah, ko je zavozil na tračnice, pa je v smeri iz mesta pribrel kopalni vlak. Lokomotiva je zadel v zadnji del Debevevega motocikla, kjer je na sociusu sedela njegova spremljevalka. Plankova je padla naravnost pod kolesa, ki so nesrečno dekle dobesedno zmrvila. Debevc pa je v velikem loku priletel v nastano tablo kraj proge, kjer so ga reševalci nekaj minut pozneje pobrali s hudimi notranjimi poškodbami in ga prepeljali na kirurški oddelek. Truplo nesrečne Plan-

Petdesetletnica Vodnikovega spomenika — Ganglovega umotvora

V nedeljskem »Jutru« je prav simpatično zabeležil kronist g. L. P., kako so pred petdesetimi leti odkrivali spomenik našemu prvemu pesniku Valentinu Vodniku, na sedanjem živilskem trgu v Ljubljani.

Mojster ob svoji 75 letnici

V članku ni omenjeno ime mojstra, ki je izvršil to lepo delo in ki je poleg Valvazorjevega gotovo eden najlepših spomenikov v našem belem mestu. Zato naj bodo te vrste skromno pojasnilo k temu de-

lu, katerega je ustvaril kipar Alojzij Gangl.

Kakor je velik Jurij Šubic za naše slikarstvo, tako je pomemben Gangl za naše kiparstvo. Da je bil resnično mojster v svoji stroki, so se prav dobro zavedali tedniji odločujoči činitelji, ki so mu poverili poleg Vodnikovega in Valvazorjevega spomenika tudi kiparska dela, ki krasijo naše operno gledališče. Ne bom se podrobno bavil z orisi teh krasnih kiparskih zamislov, so pa brezdvoma prvovrstna dela slovenskega umetnika in se lahko merijo z deli svetovno znanih tujih mojstrov.

Spomenik Vodnika je iz bron, preprost in enostaven. In ravno ob tem preprostem spomeniku, ki mu je dal naš mojster tako lepo silhueto, čutim za svojo sveto dolžnost, da povdarim, kako zelo potrebuje naše mesto lepih — zapišem lepih — spomenikov, saj je naše mesto v tujskoprometnem oziru na važnem križišču.

Ravno s spomeniki se pri nas občutno greši, ko se pri njih odobritvi ali izbiri polaga premalo važnosti na nje. Saj se sedaj pri nas postavljajo v največji tišini in to celo kar čez noč različne upodobitve, ki v estetskem okusu res niso prvovrstne. Ne morem razumeti geste odločujočih činiteljev o takih stvareh, ko mi je vendar znano, da imajo ravno ti činitelji za seboj velik krog strokovnjakov. Če pa ti strokovnjaki s svojim okusom odpovejo, pa naj se pobara za svet mojstra, ki ga imamo v svoji sredini, ki je svetovnega slovesa in je ustvaril toliko čudovito lepih stvari v našem mestu.

Alojzij Gangl je sin našega naroda, bil je dolgo vrsto let profesor v Ljubljani, ustvaril nam je celo vrsto pomembnih del, med njimi eno najlepših — glavo našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Le mizar zha narediti pohištvo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo, Terpentinsko milo Zlatorog da goso belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda — in perilo je snežno belo, prijetno poduhtva in ostane dolgo trdno.

Stojan Bajič. Sijajen mislec, ki združuje nadarjenost z zgledno marljivostjo, pošten in značajan mož, ki mu je znanost vse, zunanjí videz pa nič, se je mogel uveljaviti le z velikimi žrtvami in napori, v tujem jeziku in v tuji kulturi, za katero je živel in delal v svoji neugnani vnemi za znanost.

Tako kot njegove ustvarjajoče sile, tako so stoletja in stoletja otekala neskončna bogastva duha iz našega naroda ter bogatila tujo kulturo, tujo moč in tujo oblast. Le drobce smo mogli ohraniti zase. Sedaj pa je vse drugače. Naša lastna država je ustvarila za našo kulturno rast čisto drugačne pogoje. V svobodni Jugoslaviji se bo mogla razvijati svobodno, na domačih tleh, združena z narodom, iz katerega izvira, vsaka ustvarjajoča sila. Vsako delo in vsak uspeh kulturnega dela naj odslej rase in rodi sad na domačih tleh, naj množí naš narodni kulturni zaklad in naj narodu, iz katerega izhaja, vrača to, kar od njega dobiva. In prepričani smo, da bo naš narod v tej svobodi dal velike duhove in značajne borce za vzvišene vzore: za pravico, resnico in svobodo.

Po govoru dr. Bajiča so govorili še g. prof. dr. Rudolf Sajovic v imenu slovenske pravne fakultete, g. Franc Šifrer za starošolsko občino, zastopnik akademikov g. Ivan Hafner in starešina okrajnega sodišča v Škofji Loki g. Ustar. Odborniki »Pravnika« so položili na spominsko ploščo pozlačen venec z napisom »Dr. Tomaž Dolinarju ob 100 letnici njegove smrti — društvo »Pravnik«.

kove so prepeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice, odkoder bo jutri dopoldne pogreb. Debevečvo stanje pa je še zmerom kritično.

Včerajšnji popoldan se je kljub oblakom in kratkemu deževju, ki nas je obiskalo proti večeru, sonce vendar zasmajalo za nekaj ur in iz mesta so cele trume sprehajalcev, kopalcev, avtomobilistov, motociklistov in kolesarjev hitele proti Gorenjski. Odkar smo proti St. Vidu dobili novo, za naše razmere moderno cesto, je promet v tej smeri izredno narasel. Zato ni čuda, če si pešci, kolesarji, pa tudi

NOCOJ JE PRAZNIK NAŠE SVOBODE IN NEODVISNOSTI!

potniki z motornimi vozili želijo stranskih cest, kjer človeka ne moti pisani vrvež in kjer je več brezskrbnosti in miru. Kakor je promet narasel na glavni cesti, tako vzdržema rase tudi na njenih vzporodnicah, za to pa je tudi križanje čez železniško progo na stranskih ulicah in cestah onkraj Šiške zmerom bolj pogosto. Cela vrsta prehodov čez gorenjsko progo je na tem odseku, še v območju strnjene naselja na mestnem ozemlju je brez zapornic, češ, da je proga zaradi ravnega polja itak dovolj pregledna. Število nesreč, ki so se zadnji čas pripetile na teh križiščih — pred nekaj meseci je lokomotiva malo niže pod prehodom na Gutsmanovi cesti ubila voznika in razbila vprego — pa zagovorno priča, da je treba vse te prehode vendar opremiti z bolj zanesljivimi varovalnimi napravami, kakor je tabla z napisom: Pozor na vlak!

Za Debeveca in njegovo spremljevalko je postalo usodno preprosto psihološko dejstvo, da je pred njim nekdo vozil čez progo in mu tako sugeriral občutek varnosti. Nesrečen je bil zavozil v lokomotivo, kakor bi lahko zavozil vanjo vsak motociklist, ki bi se točno držal cestnopolicijskega predpisa za prehod čez nezavarovano železniško progo: ki bi namreč svoje vozilo pred prehodom ustavil, se razgledal na levo in desno, ali je zrak čist, nato pa iznova pognal. Tistih nekaj sekund, ki so potrebne za izvršitev tega uradno predpisane ogleda, je dovolj, da medtem od leve ali od desne prisopiha brzec in se najvestnejšega in najprevidnejšega vozača zajame na tirih. Zato pa, da ne bo podobnih nezdod — dajte varnostne naprave na železniške prehode!

Jugoslovensko profesorsko društvo, sekcija Ljubljana objavlja: Zadnje čase se vedno češče pojavljajo v dnevnem časopisu članki, ki obravnavajo probleme naše srednje šole in njenega vzgojstva. Priznava vamo, da vsebujejo ta razpravljanja, če jih je navdihnila resnična in pravična skrb za bodočnost našega inteligenčnega naroda in za prikopitev šole sodobnemu življenju, marsikatero pametno in upoštevano vredno misel in pobudo. Opažamo pa, da so nekateri teh člankov, ki se pojavljajo prav okrog zaključka šolskega leta, premnogokrat le izraz osebnih užaljenosti staršev zaradi neuspehov njihovih otrok. Stvarne in objektivne diskusije o srednji šoli nikakor ne odklanjamo, ker se sami predobro zavedamo, da je v marsičem potrebna korenita reforma našega srednjega šolstva. Odločno pa obsojamo tendenciozne članke čisto osebnega značaja, ki prav nič ne prispevajo k ozdravljenju naših srednjih šolskih razmer, pač pa ali jemljejo ugled našemu stanu ali izpodkopljejo avtoriteto šolske oblasti. Tudi taknadne obsojede pred sodiščem ne morejo popraviti škodo, ki jo z neodgovornim pisanjem trpi šola, profesorji, učenci in starši.

takrat še živečo hčerko velikega pesnika: Ernestino Jelovškovo.

Ko se mojster poroči s svojo srčno ljubljeno, še sedaj živečo gospo Marijo, se preseli v zlato Prago, kjer deluje neumorno do svoje smrti. Takoj po upepelitvi njegovih zemskih ostankov so prepeljali žarico s pepelom v njegovo domovino.

V svoji oporoki se je pa najprej spomnil našega mesta in mu zapustil vso svojo umetnostno zapuščino. Plemenita gospa Marija in njegov nečak — naš priljubljeni sokolski starosta Engelbert Gangl — sta po dokaj trudi dosegla, da se je izpolnila poslednja volja tega plemenitega moža.

Pred meseci baš v burnem svetnem dogodku — urisavanju popravkov gotovega izreza na evropskem zemljevidu — so prispeli zaboji z dragocenim tovorom na naslov mestnega muzeja v Auerspergovih palači.

V mojstrovih zapuščini so prezanimivi glinstni osnutki, žgane ilovice, različni odlivki prvih zasnov, skice za različne spomenike, mavčevi odlomki skulptur našega opernega gledališča, odlivka originalov Prešerna in njegove hčerke Ernestine, portret Stritarja, zasnove Valvazorja in Vodnika itd. Med kaj pestro vsebino sem otipaval malo originalno polihromirano boročno glavico device Marije — gotovo je bila mojstru pri svru — ter mavčev patinirani odlitek anatomije po originalu starega italijanskega mojstra.

Dnevno z zanimanjem zasledujem umetnostne beležke kulturnega referenta in pričakujem v najkrajšem času, da bodo ti izviki mojstrove srčne tvorbe odprti za javnost in sicer bodo razstavljeni gotovo v zato primerno urejeni dvoranici omenjene palače. Ob tej priliki bo pa tudi gotovo posvečenega v »Kroniki« saj nekaj strani teksta s kako mojstrovno podobo, tako da saj malce pokažemo, kako znamo ceniti naše velike može...

E. JUSTIN, slikar - grafik.

Vodnikov spomenik v Ljubljani

Dolgo je študiral na vseh možnih pisanih, risanih in ustnenih virih, preden je ustvaril to prekrasno delo iz kararskega marmorja, katerega sedaj hrani Narodni muzej v Ljubljani. Ustvarjal je to delo na Dunaju — s svojo tiho in srčno željo, da bi nam on napravil Prešernov spomenik — in je uporabljal za to kot študijski model

CIRIL-METODIJSKO SPOROČILO:

1. SVOBODA JE NAŠ NAJVIŠJI ZAKON;
2. JUGOSLAVIJA JE NAŠ EDINI LASTNI DOM;
3. SLOVANSTVO JE BISTVO VSEGA NAŠEGA HOTENJA.

Domače vesti

* Največje kulturno društvo v Jugoslaviji je »Prosveta« v Sarajevu, ki je imela v nedeljo svoj kongres. Zbor delegatov je odobril nove velkopotezne načrte, akcije za prosvetni napredek naroda. Narodno in prosvetno društvo »Prosveta« šteje danes nad 17.500 rednih članov ter ima več društvenih domov in 291 knjižnic z ogromnim številom knjig v raznih pokrajinah. »Prosveta« izdaja vsako leto svoj glasnik, koledar, almanah in še razne druge publikacije. Važno je tudi to, da je nad 60 odstotkov knjižnic in drugih ustanov »Prosvete« po vaseh, kjer so odborniki in člani poživalnega društva orali prosvetno ledino. Zbog grad »Prosveta« svoj dom tudi v Skoplju.

* Zaključek zasedanja mednarodne dunavske komisije na Bledu. Mednarodna dunavska komisija je 16 dni zasedala na Bledu in je bila to njena 47. redna seja. Seji je predsedoval naš delegat Velizar Nincić. Na konferenci so razpravljali o vseh važnih vprašanjih plovbe po Dunavu. Istočasno je zasedala tudi izredna konferenca stalne tehnične komisije za režim dunavske plovbe. Tei konferenci je predsedoval francoski delegat. Komisija je zborovala v hotelu »Toplice« in je v soboto zaključila svoje delo. Nekateri delegati so še ostali na Bledu.

PRIŽGIMO KRESOVE — RAZSVETLIMO OKNA — RAZOBESIMO ZASTAVE!

* Diplomirana sta bila na tehnični fakulteti v Zagrebu za strojna inženjerja gg. Dolgan Marjan in Tonec Stane. Čestitamo!

* Za doktorja medicine je bila te dni promovirana na zagrebški univerzi gospodinja Zdenka Ivančević, hčerka davčnega inšpektorja v pok. iz Ljubljane. Čestitamo!

* Diplomirani so bili na filozofski fakulteti v Ljubljani v letošnjem junijem ter, minu ti-le kandidatje in kandidatnje: Berger Branka (romanska skupina); Bonadić Milena (germanska skupina); Burger Ivan (matematična skupina); Čeladin Stanislav (pedagoška skupina); Dolenc Marija (matematična skupina); Ferfolja Jarmila (romanska skupina); Hönlmann Adolfina (germanska skupina); Kaki Amalija (germanska skupina); Klemenc Marijana (germanska skupina); Kociper Stanislav (pedagoška skupina); Križnar Nikolaj (matematična skupina); Kugler Dana (skupina za nar. jezik in književnost); Moder Janez (skupina za nar. jezik in književnost); Potokar Margareta (germanska skupina); Požnen Helena (germanska skupina); Prekoršek Branko (biološka skupina); Rankel Josipina (romanska skupina); Roratz Jožef (biološka skupina); Rudolf Ivan (klasična skupina); Sladič Viljem (matematična skupina); Stadler Eda (skupina za umetn. zgodovino); Stojković Friderika (biološka skupina); Šertel Franc (skupina za občo zgodovino); Vidmar Viktor (pedagoška skupina); Vivod Friderik (romanska skupina).

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatenice urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliničke izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče Franz-Josefova voda, pomešana z nekoliko vroče vode. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

* Namesto razsvetljave rajši denarno zbirko za obmejno prebivalstvo. Prejeli smo: Od osrednjega odbora društev Branibora, Družbe sv. Cirila in Metoda in Slovenske straže 1. t. m. v listih objavljeni poziv slovenski javnosti, naj Slovenija letos na slovesen način proslavi praznik slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, odobrava gotovo vsa narodno čuteča javnost. Predlagamo pa, naj bi se razsvetljava hišnih oken opustila, namesto tega pa priredila denarna zbirka za podpora obmejnemu prebivalstvu ali pa za pomoč poplavljenim. To bi nekaj zaleglo, medtem ko od pogorelih svet nima nihče nobene koristi. Siromaščina v obmejnih krajih in v pokrajinah, kjer so bile poplave, je velika in pomoč silno potrebna.

* Še eno pojasnilo o nesreči na Jalovcu. Prejeli smo: Vesti v časopisih, da sva midva prva našla ponesrečenega Dušana Klepa in to vest sporočila v Tamarju, so neresnične, ker je reševalna ekspedicija že odšla iz Tamarja, ko sva midva prispejala tja. Z razširjenjem vesti, da sva midva prva našla ponesrečenega, nista midva popolnoma nič prizadela, ker tega tudi nista nikomur sporočila in je to le pomota poročevalcev. Da bi mogla pomagati ostalemu tovarišu v steni, je bilo nam težko, ker sva imela prekratko vrv in sva še neizkušena plezala. Pri tem pa je bila sigurnejša pomoč že itak zagotovljena. Toliko v pojasnilo na razne dvoumnosti. Brata Deisingerja.

* Prijava za VIII. Mariborski teden. Vsi razstavljalci, trgovci in prodajalci, ki se nameravajo udeležiti letošnjega VIII. Mariborskega tedna v času od 5. do 13. avgusta, se naprošajo, da vložijo svoje prijave najkasneje do 10. t. m. na naslov Zdrženja trgovcev v Mariboru ali na naslov »Mariborski teden«, Maribor, Trg sv. bode-Grad. Istotam dobijo interese vse podrobnejše informacije in navodila vsak dan od 15. do 18. uro. Poznejše prijave za udeležbo na VIII. Mariborskem tednu se ne bodo mogle upoštevati. (—)

* Dolomite vsa vabijo! Udeležite se izleta v Dolomite, ki ga priredi od 15. do 19. julija izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Franciskanska ul., tel. 22-50. Prijave do 9. julija. (—)

STRUKNANO PRI TRSTU na Istrski obali. Pension Nazionale — najboljša kuhinja — lastno obrežno kopalnico. Govori se slovenski. — Pos. Olga Jalovec.

* Gimnazija v Senju slavi stoletnico Starodavni Senj ima tudi v prosvetnem pogledu zelo važno zgodovino. Tam je bila že l. 1584. ustanovljena prva hrvaška tiskarna. Začetki šolstva so zvezani z raznimi cerkvenimi redovi, kakor z benediktinci, frančiškani in dominikanci, ki so imeli šole v svojih samostanih kraja in širše okolice. Zanimivo je, da je bila v Senju že leta 1780. ustanovljena naučna šola. Velik razmah je doživelo šolstvo v francoski dobi Leta 1809 je prišel v Senj maršal Marmont, podkralj Ilirskih provinc, in so Francozi svojo znano skrb za šolstvo izkazali tudi v Senju. Po odhodu Francozov je šolstvo seveda spet kruto občutilo mračno dobo avstrijskega absolutizma. Leta 1820. so v Senju zaprli gimnazijo in naučno šolo in je bila gimnazija obnovljena šele leta 1839. po zaslugi senjskega škofa in velikega rodoljuba Mirka Ožegovića. Ob stoletnici senjske gimnazije je izšla zdaj obširna jubilejna spomenica, katero je spisal gimnazijski ravnatelj prof. Viktor Rivoški pod naslovom »Kronika senjske gimnazije 1839—1939«.

Proti sončarju uporablja Tscham- ba Fil. Kr. dvorni dobavitelj Gregorja Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

* Ogronna škoda od neurja v levčnem srezu. Prejšnji teden so v nekaterih arških krajih povzročile nevihte ogromno škodo. V okolici Aleksinca je, kakor znano, orjaški hudournik razoral celo vas ter zahteval tudi 11 človeških žrtev. Rekavac in okolica v levčnem srezu pa je opustošila toča. Komisija, ki je v tem srezu cenila škodo, je ugotovila, da znaša škoda na področju petih vasi nad 5 milijonov dinarjev. 360 kmečkih domov je v nekaj urah neurja izgubilo ves svoj pridelek. V naselju Vučkovač je 35 kmetij, katerim od bogatega pridelka ni ostalo prav nič. Pri velikem Sugubinu je toča popolnoma uničila pridelke na kompleksu od 600 ha. V povojnih letih v levčnem srezu se ni bilo neurja s tako hudimi posledicami.

Novinarski dan v Novem Sadu. Odbor novosadske sekcije Jugoslovenskega novinarskega združenja prireja prihodnje nedeljo 9. t. m. v zvezi s tombolo »Novinarski dan«, ki bo obsegal celo vrsto zanimivih prireditev. V veliki dvorani »Slobode« bo dopolne žrebanje loterije. Dalje bo dopolne konkurs elegancije avtomobilov, ki ga organizira Avtoklub, potem kolesarska tekma, na Trgu osvobođenja pa bodo gasilske vežbe. Popoldne se bodo vrstile plavalne, veslaške in lahkoatletске tekme. Posebno zanimiva bodo tekmovalna motornih in navadnih čolnov. Zvečer bo na velikem vrtu hotela »Kraljica Marija« velika ljudska veselica. Novosadska sekcija JNU razglašala, da je vse svoje srečke že razprodala. One, ki so bile naročene v zadnjih dneh, bodo kupcem pravočasno poslane.

* Čudodelni zdravnik se je odpovedal praksi. V Rumi si je neki Rado Jakovljevič, bivši mešetar, z raznimi vražami in s spretnim izkoriščanjem ljudske praznovnosti pridobil sloves čudodelnega zdravnika. K mazaču so prihajali ljudje v trumah od blizu in daleč in njegova »praksa« je bila tako dobičakosna, da bi mogli mazača zavideati mnogi ugledni zdravniki. Nedavno pa je prišel Jakovljevič pred sodišče in tokrat ni imel sreče, da bi se izmazal. Zdal je v listih razglasil, da odhaja za dva meseca v zapor in da se za vedno odpoveduje svoji praksi. Ta odpoved pa menda ni iskrena, zakaj svojemu razglasilu je moč priključiti dolg seznam oseb, ki mu baje dolgujejo zahvalo za ozdravljenje. V proglasu je tudi navedel, da je znašel zdravilo proti jetiki in da tega dejstva ne more nihče ovreči. Zelo mi je žal, ker ne bom več zdravil in v veliko uteho mi je, da sem tolikim pomagal. Tako ganljivo zaključuje mazač svoj razglas, ki pa ima vsekakor značaj močne reklame. * Najdena ročna torbica. Na cesti Otoče — Brezje je bila najdena damska torbica s 67 din. srebrno zapestno uro, zlato ovratno veržico, zlato svetiljco s monogramom MP in nekaj potrdil na ime Anton P. Lastniku je na razpolago pri ljubljanski policiji.

* Denarni zavodj v dravski banovini na praznik sv. Cirila in Metoda 5. t. m. ne poslujejo. Društvo bančnih zavodov za dravsko banovino. (—)

* Kako pripravimo KVIK od Uniona. KVIK se prodaja v vrečkah, ki vsebujejo določeno mero za eno skodelico Kvik. Vsebinske vrečice se vsuje v skodelico kakega četrtlira in doda se najprej malo hladne ali vroče vode po želji, kakor se pač name. rava Kvik pripraviti. Mešaj tako dolgo, dokler ne nastane gosta kaša, v kateri je vsa vsebina Kvik enakovredno raztopljena. Potem med mešanjem polagoma napolni skodelico do vrha z vodo. (—)

Iz Ljubljane

u— 20letnico uspešnega delovanja je slavilo pevsko društvo »Zora« na Ježici nedavno nedeljo na vrtu in dvorišču gostilne »Pri ruskem carju«. Slavlja so se udeležila tudi tale društva: Pevsko društvo »Šmarna gora« (pevovodja Trante), Pevsko društvo »Domžale« (pevovodja Čimpešek), Pevsko društvo »Zarja« iz Tacna (pevovodja Premrl), Glasbeno delavsko društvo iz Ljubljane (pevovodja Rijavec), Pevsko društvo »Sava« iz Ljubljane (pevovodja Venturini), Pevsko društvo »Hugolin Sathner« iz Most (pevovodja Deaman), Pevsko društvo »Most« (pevovodja Pirnat), Železničarsko glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane (pevovodja Svetle) in Pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane (pevovodja Venturini). Pred začetkom koncerta je predsednik Hubadove župe dr. Švigelj v lepem nagovoru čestital »Zori« in pozdravil navzočna pevka društva. Sledil je koncert zbranih društev. Drugo za drugim so prednašala po dve do tri pesmi v obče zadovoljstvo mnogobitnega občinstva. Potem je stopil na oder predsednik Pevskega društva »Zora« in podal o dvajsetletnem delovanju »Zore« zanimivo poročilo. Ko je »Zora« lepo odpevala Aljažev »Slovan na dan« in Pavlič »Potkan ples«, ni bilo odobravanja ne konca ne kraja. Navdušenje je prikipelo do vrhunca, ko so vsi moški pevski

Film, ki navduši občinstvo, da ploska

Predstavi ob 19. in 21. uri. — Blagajna je odprta ob 18. uri

zbori skupno nastopili na odru in v počastitev »Zore« zapeli »Jadransko morje« in s spremljevanjem orkestra še slovensko himno »Hej Slovan«. Po koncertu se je razvila prijetna prosta zabava. »Zori« čestitamo z željo, da še nadalje vztraja na začrtani poti in z našo lepo pesmijo širi med narod jugoslovensko in slovensko zavest!

u— Rezerčni in upokojeni oficirji ter vojaški uradniki, ki stalno bivajo v Ljubljani in ki še niso poslali svojih podatkov zaradi odredene kontrole bivališč, se ponovno pozivajo, da takoj pismo (z dopisnico) sporoče mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani, Ambrožev trg 7, naslednje podatke: Priimek, očetovo ime, ime, datum rojstva, vojaški čin, poklic, vojaško pristojnost, stanovanje in eventuelno telefon. siko številko.

u— Sokol Ljubljana II. vabi svoje članstvo in prijatelje na kresovanje CMD družnic v naših okrajih na našem letnem telovadišču v Trnovem, ki bo drevi ob 20. Z obilnim posetom bomo dvignili narodno zavest, obenem pa preživeli nekaj prijetnih ur. Za okrepilo bo skrbjeno. Na evidenje!

u— Za mestne reveže je daroval župan g. dr. Adlešič 400 din v počaščenje spomina pok. g. Ivana Gostinčarja, gostinčarja in posestnika v Klečah pri Dolu, name. sto venca na njegovo krsto je pa poslal v Kleče 100 din za tamošnje reveže; v počaščenje spomina pok. g. cand. inž. Borisa Jenka je poslala 300 din obitelji dvornega svetnika g. Dukliča, Cesta na Rožnik št. 1.; v počaščenje pok. g. Borisa Jenka je daroval tudi veletrgovca g. A. Šarabon 300 din, isti dobrotnik pa še 300 din tudi v počaščenje pok. ge. Marije Planinškove, a v počaščenje iste pokojnice sta darovala 100 din za staro cukrarno tudi ga. Mimi in g. Mirko Zargi na Sv. Petra c. 11.; v počaščenje pok. primarija g. dr. Derganca je za mestne reveže poslal 500 din lekarnar g. dr. Piccoli s Tyršev c. št. 6.; v počaščenje pok. fin. nadsvetnika g. Perneta je za staro cukrarno daroval 50 din g. Franc Blažon st. na Karlovski c. 20.; trvdka Aljožija Pogačnika dediči z Miklošičev c. 4. je pa namesto venca na krsto pok. ge. Jerice Simčičeve darovala 150 din, a mestni vrtnariji je v znamenje tega darila položila na krsto preprost venec s travki v mestnih barvah. Mestno poglavarstvo izre. ka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranlih.

NOCOJ VSI NA CIRIL-METODOV KRES!

Telovadišče Sokola II.

Pričetek ob 20. uri.

Vstop prost.

Sentjakob-trnovska CMD

u— Za izlet na soška bojišča, Sv. Višarje, Sv. Goro, Gorico, na Doberdobsko planoto in v Trst v dneh 15., 16. in 17. t. m. ki ga priredi Zveza bojevnikov v Ljubljani, je še 12 mest na avtobusih prostih. Kdor se namerava izleta še udeležiti, naj se prijavi v pisarni Zveze bojevnikov v Ljubljani na Mašarykovi cesti, hotel Miklič-Metropol, vsaj do srede 5. t. m. Prijavi je priložiti dovoljenje sreskega načelnika za potovanje v inozemstvo in 2 sliki. (—)

Predno odidete na Vaš letni oddih

oglasite se v naši trgovini, da Vam svetujemo, kako morate fotografirati, in kakšne filme morate vzeti s seboj, da boste imeli res lepe spomine.

Sveži filmi najnovejših emulzij.

Proti garanciji Vam brezplačno posodimo tudi fotoaparate, le da kupite pri nas filme. Se priporoča

Foto Tourist — Lojze Šmuc LJUBLJANA — Aleksandrova cesta št. 8.

u— Ženski APZ — koncert ženskega akademskega pevskega zbora, ki ga je ustanovilo nad 40 študentk naše univerze, bo v petek 7. t. m. ob pol 21. v veliki filharmonični dvorani. Program obsega 13 umetnih in narodnih pesmi. Članice, ki so poleg svojega študija posvetile dovolj dela in truda glasbeni kulturi svojega naroda, zaslužijo polno priznanje za svoje stremenje in delovanje ter presenetljiv uspeh, ki so ga pokazale že zadnje vaje. Vabimo občinstvo, da polnoštevilno obišče kulturno prireditev naših študentk in s tem podpre plemenito delo zbora, ki je nov poganjec v naši kulturni rasti. Vstopnice si preiskrite na univerzi pravočasno zlasti tisti, ki nameravate priti iz okolice in podeželja. Pri blagajni dobite tudi programe. (—)

Žrebanje loterije rejcev malih živali Preloženo na 16. julija

u— Dar. šef primarij dr. Pogačnik da ruje v blag spomin na odličnega zdravnika in dobrega človeka g. dr. Derganca 200 din za sklad zdravniških vdov in sirot.

u— CMD je darovala g. Pipa Arko-Tavčar, Zagreb, din 100 namesto venca na krsto pokojnega Borisa Jenka. (—)

u— Poročila sta se večerj v Ljubljani v frančiškanski cerkvi inšpektor Krednega zavoda za trgovino in industrijo gospod Joško Biber in gospodična Jelena Wrischer, učiteljica in aglina kulturna delavka v Ljubljani. Za priči sta bila nevestin bratranec finančni direktor gospod Sedlar in ženinov brat finančni računski inšpektor gospod Alfred Biber. Poročencema obilo sreče!

u— Volnena jopica z vezelnimi rožicami se je v nedeljo zvečer izgubila na poti od Bašca čez Sv. Jakob in šmartno do šmartinske ceste. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi na Sv. Petra cesti 33 pri Novaku.

u— Podružnica blatarne Putnika postuje sedaj v palači Grafike nasproti glavnega kolodvora. (—)

BLOKADA

MADELEINE CAROLL, VLADIMIRI SOKOLOV
Kino Union — tel. 22-21

DANES PREMIERA
ob 16. in 21. uri

Slavna koloraturna pevka Metropolitan opere — mlada Paris- zanka LILLY PONS v glasbenem slagerju

KINO MATICA
tel. 21-24

PARIŠKO DEKLE

Glasba: Rossini — Strauss — Schwarz. — Znižane cene.

Samo še danes ob 19. in 21. uri zabavna francoska družabna komedija
Danielle Darleux: **Gospodična moja mamica** Kino Sloga, tel. 27-30
Znižane cene!

u— Akademski Jadranski straža na univerzi v Ljubljani obvešča svoje članstvo in ostale ljubitelje društva, da se sprejemajo prijave za tritedensko letovanje v Novem (sev. Jadran) do konca julija v lokalu v Wolfovi ulici 10/II. dvoriščna zgrad. ba. Celotni stroški letovanja znašajo d. n. 530. Spoznavaj lepoto in krepljivost Jadrana! Letovanje bo v časi od 4. do 24. avg. sta. Dežurna služba v lokalu dnevno od pol 11. do 12. ure.

PRIMARIJ

dr. Božidar Lavrič ne ordinira od 16. t. m.

u— Ogenj v Črni vasi. V nedeljo malo pred 23. se je rdeči petelin pojavil na domačiji posestnika Jakoba Remžgarja v Črni vasi na Barju. Goreti je začelo hkratu na hlevu in na kozolcu, od tod pa se je ogenj razširil še na priključeni pod. Na pomoč so bili takoj poklicani mestni poklicni gasilci, ki so prihiti pod vodstvom svojega poveljnika Furlana. Gasenje je bilo precej težavno, ker je do vode daleč in so morali gasilci napeljati blizu 600 m cevi do najbližjega potoka. Zdrženim močem — poklicnim so pomagali še prostovoljni gasilci iz mesta in z Barja — se je šele čez nekaj ur posrečilo, da so ogenj zadušili, vendar od hleva ni ostalo drugega kakor golo zidovje, od poda pa nekaj ožganih tramov. V hlevu sta se zadušila dva konja in 8 glav goveje živine, zgorela pa je tudi vsa zaloge sena — okrog 20.000 kg. škoda znaša kakih

a— Avto v jarku. Na banovinski cesti pri Metici se je na ostrem ovinku preuknčil v občestni jarek osební avto g. L. Ošlaka iz Črne. V avtomobilu so bili trije potniki, ki pa so odnesli k sreči le lažje poškodbe.

a— Nevarno igračkanje. Na domačem dvorišču v Račah je zabijal 15-letni Franc Marčič žebelj v naboj, ki je pri tem eksplodiral in občutno ranil Marčiča, ki se je moral zateči v mariborsko bolnišnico.

a— Se zmerom vlomilci. V stanovanju Marije Krivec v Koroščevi ulici 4 so se vtihotapili neznaní zlikovci. Odnesli so 900 din gotovine in tudi zlatnino, vredno okoli 3000 din.

a— Mednarodni zadrugi dan v Mariboru. Zadrugarji vsega sveta proslavljajo vsako leto mednarodni zadrugi dan v svrhu utrditve in razširitve mednarodne zadrugne ideje. V Mariboru bo proslava tega dne letos na praznik bratov sv. Cirila in Metoda dne 5. t. m. Proslavo organizirata največji zadrugi mariborskega okrožja »Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru« in »Nabavljalna zadruga drž. železničarjev v Ljubljani, podružnica v Mariboru«, ki vabita k proslavi vse zadrugne in zadrugne tega okrožja. Dne 5. t. m. se zberejo člani železničarske zadrugne ob 14. pred zadrugo prodajalno na Frankopanovi cesti 34, kjer dobe nakazni. ce za zadrugi srečolov. Od tam odkorakajo takoj v spredu na Rotovski trg, kjer se ob 14. zberejo člani mariborske zadrugne in drugi. Člani mariborske zadrugne oddajo tam kupone za zadrugi srečolov. Tukaj bo skupen zbor zadrugarjev s pozdravi in govorom o pomenu zadrugne dne. Nato bo sprejod z godbo z Rotovskega trga na veselični prostor na letno telovadišče Sokola I. v Magdalensko predmestje. Tam bo zadruga veselica z razni. mi zabavami, pogostitev dece in zadrugi srečolov. Vstopnine ni! Vabimo vse zadrugarje in prijatelje zadrugarstva iz mariborskega okrožja na to proslavo. Zlasti se naj udeležijo te proslave mladina, kateri je potrebno, da se navzame že v zgodnji mladosti zadrugne miselnosti, da bo ta misel postala vodilna misel življenjskega pokreta današnje dobe. V primeru, da bi 5. t. m. deževalo, bo proslava v nedeljo 9. t. m. (—)

Iz Celja

e— Ciril.Metodov kres na Starem gradu. Drevi, na predvečer praznika slovenskih prosvetiteljev sv. Cirila in Metoda, bosta možka in ženska podružnica CMD v Celju zažgali mogočen kres na Starem gradu. Udeležite se kresovanja v čim večjem številu!

e— Odhod Sokolov v Sofijo. Sokolsko društvo Celje.matica obvešča vse, ki pojejo na zlet bolgarskih Junakov v Sofijo, da bo odhod iz Celja v četrtek 6. t. m. z rednim vlakom ob 6.56 zjutraj do Zagreba, kjer se bodo udeleženci priključili posebnemu vlaku. Vabimo celjsko javnost, da pride v četrtek zjutraj na kolodvor in se poslovijo od bratov in sester, ki bodo poihiteli med bratski bolgarski narod. Vstop na peron bo prost.

e— Obisk tujcev. V mesecu juniju je obiskalo Celje 1066 tujcev (843 Jugoslovenov in 223 inozemcev) nasproti 1102 v let. tošnjem maju in 1039 v lanskem juniju.

e— Umrla se v celjski bolnišnici: v soboto 39letna Marija Krumpakova, dninarica brez stalnega bivališča, v nedeljo 70letna posestnica Marija Segova iz Polž pri Novi cerkvi, v ponedeljek pa 40letna delavčeva žena Cecilija Brezovškova od Sv. Krištofa pri Laškem.

e— Napad in ne-reča. V soboto zvečer so trije možki na cesti v Stopčah pri Grobelnem napadli 17letnega Franca Križanca, sina upokojenega železničarja iz St. Jurija ob juž. žel., in ga zabodli z noži v vrat in hrbet. V nedeljo se je ponesrečil 27letni delavec Edvard Pohl in iz Celja. Pri delu mu je padlo električno dvigalo na des. no roko in mu zmečalo tri prste. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnišnici.

e— Nazadovanje brezposelnosti. Pri celjski borzi dela so bili 1. t. m. v evidenci 303 brezposelni (236 moških in 67 žensk) nasproti 508 (445 moških in 63 ženskam) dne 20. junija.

Iz Gornje Radgone

gr— Srečni dobitniki sokolske tombole. Petrova sokolska tombola je letos zelo dobro uspela. Tombolska sreča je bila tudi letos naklonjena siromašnejšim slojem. Prvo tombolo (znesek 2.000 din) je dobil brezposelni kovaški pomočnik Janez Skraban iz Podgrada, žensko kolo Vera Ističeva, trgovska vajenka v Gornji Radgoni, možko kolo Kolobova Eliza, vdova po viničarju iz Hercegovščaka, jedilni servis Tajzlova Marija, učenka ljudske šole iz Podgrada, vreo moke Sertova Terezija, učenka ljudske šole iz Zbigovcev, kožo boksastega usnja Bonaforte Franc, posestnik sin iz Konjšča v Apaški kotlini, uro z veržico Kolmančeva Marija, želarka iz Murščaka. Za dobro voljo je poskrbela godba na pihala od Sv. Trojice v Slov goricah, katero vsakemu društvu toplo priporočamo. Sokol izreka po tem potu zahvalo sem, ki so pripomogli do tako lepega gnotnega uspeha. Čisti dobiček je v celoti namenjen zgradbi doma.

gr— Kresovanje na meji. Podružnica CMD priredi letos ob sodelovanju vseh ostalih društev v torek 4. t. m. na večer pred slovenskima blagovestnikoma Cirilom in Metodom na grajskem griču tradicionalno kresovanje. Zbirališče bo ob 19.30 na križišču pri transformatorju pod župno cerkvijo. Od tod bo sprejod na grajski grič, kjer bo ob 20.15 zagorel velik kres. Udeležba članstva vseh društev obvezna. Vabi se tudi ostalo občinstvo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Neenako plačevanje kmečkih dolgov

Privilegirana agrarna banka objavlja svoj izkaz o plačilu kmečkih dolgov. Iz katerega je razvidno, da so celotna plačila kmečkih dolžnikov do 1. junija dosegla vsoto 307.8 milijona din. in sicer do konca leta 1937 143.5 milijona din. in letu 1938 130.4 milijona din. letos v petih mesecih pa 33.9 milijona din. Od letošnjih vplačil odpade na področje beograjske centrale 18.5 milijona din. na področje ljubljanske podružnice 8.1 milijona din. na področje zagrebske podružnice 4.4 milijona din. in na področje sarajevske podružnice 3.00 milijona din. Vplačila kmečkih dolžnikov razmeroma slabo napredujejo. Se najbolj redno plačujejo anuite te kmečki dolžniki s področja ljubljanske podružnice.

Ker izplačuje Privilegirana agrarna banka denarnim zavodom II. anuiteto za izročene kmečke dolgove le na podlagi definitivno prevzetega portfelja zato to izplačilo le polagoma napreduje. Delo pri definitivnem prevzemu kmečkih dolgov gre namreč zelo počasi.

Do 1. junija je Privilegirana agrarna banka izplačala denarnim zavodom na račun prve anuite te 124.8 milijona din. (na področju centrale 59.1, na področju zagrebske podružnice 26.8, na področju ljubljanske podružnice 24.5 in na področju sarajevske podružnice 14.3 milijona din.) na račun druge anuite te pa je izplačala denarnim zavodom le 40.2 milijona din. (na področju centrale 16.0, na področju ljubljanske podružnice 12.5, na področju zagrebske podružnice 7.6 in na področju sarajevske podružnice 4.1 milijona din.). V celoti so torej denarni zavodi dobili na račun prve in druge anuite te izplačano le 164.9 milijona din. kmečki dolžniki pa so na račun prve, druge in tretje anuite doslej plačali kakor rečeno, 307.8 milijona din.

Izkaz Privilegirane agrarne banke vsebuje glede plačil kmečkih dolžnikov po področjih centrale in podružnic le podatke za tekoče leto. Če pa hočemo presoditi, kako se razvijajo vplačila kmečkih dolžni-

kov, moramo upoštevati tudi prejšnja vplačila. Kolikor se da iz prejšnjih izkazov Privilegirane agrarne banke razbrati, so dosedanja celotna vplačila kmečkih dolžnikov v razdobju 2 let in pol pri posameznih podružnicah. kakor sledi (zaradi primerjave navajamo v razpredelnici zneske začasno prevzetih kmečkih dolgov, kakor so objavljeni v letnem poročilu PAB za leto 1938: vse v milijonih din):

	izročeni km. dolgovi	vplačila kmetov dolgov do 1. VI. 39	v odst.
podr. Ljubljana	466	65.3	14.0%
cent. Beograd	1502	168.3	11.2%
podr. Zagreb	536	52.9	9.9%
podr. Sarajevo	378	21.2	5.6%

Kmečki dolžniki v Sloveniji so doslej plačali na anuitetah 65.3 milijona din. kar predstavlja 14% zneska izročenih kmečkih dolgov. Na področju centrale so bila plačila relativno manjša, saj so dosegla le 11.2% izročenih kmetijskih dolgov. Sorazmerno še manjša pa so bila plačila pri zagrebski in ljubljanski podružnici.

Plačila v teku letošnjega leta kažejo še večje nesorazmerje. Na področju ljubljanske podružnice so letos kmečki dolžniki vplačili že 8.1 milijona din. to je 1.74% zneska izročenih dolgov; na področju centrale so kmetje plačali 18.5 milijona din. ali 1.23%, na področju zagrebske podružnice 4.4 milijona din. ali 0.82% in na področju sarajevske podružnice 3.0 milijona din. ali 0.79%. Gornje številke nam kažejo, da se izterjavanje anuitet od kmečkih dolžnikov ne razvija ugodno. Rezultati vplačil so tako nesorazmerni, da bi kakoli proučili vzroke zastoja pri plačevanju anuitet na posameznih področjih. Če kmečki dolžniki ne bodo povsod v redu plačevali svojih anuitet, bo sčasoma postalo groženo izplačilo anuitet denarnim zavodom: to pa ne bo krivdi kmečkih dolžnikov v Sloveniji, ki najbolj redno plačujejo svoje obveznosti.

Za povečanje našega izvoza lesa v neklirinske države

Nedavno je bila v Beogradu seja Strojkovnega odbora za gozdne proizvode pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. V zvezi s to sejo poudarjajo v Beogradu, da je njen potek demantiral vesti, češ da bodo predstavniki hrvatskega lesnega gospodarstva izstopili iz odbora. Res je, da je bila iznesena ostra kritika delovanja ne katerih merodajnih činiteljev, vendar o kakšnem izstopu iz strojkovnega odbora ne more biti govora. V ostalem člani odbora visoko cenijo osebnost predsednika strojkovnega odbora pomočnika trgovinskega ministra dr. Obradovića, ki je vedno tudi v delikatnih situacijah pokazal mnogo spretnosti in razumevanja.

Obširno se je konferenca bavila v vprašanju funkcioniranja nove trgovinske pogodbe s Francijo in izkoriščanja ugod. nostnih kontingentov, ki smo jih dobili s ta pogodbo za izvoz lesa na francosko tržišče. Rezultat konference je, da se v vprašanju izvoznih in kontingentnih dolgov izvoza ne bo več postavljalo, o čemer je bila trgovinskemu ministru izročena ustrezajoča predstava. Na željo Italije, da poveča uvoz jugoslovenskega lesa, je strokovni odbor v celoti pristal, seveda v kolikor je od nas odvisno, da se ta želja izpolni. Seveda pa izdaja Italija sama licence za uvoz in te licence so italijanski uvozniki, ki doslej le težko dobivali.

Glede pospeševanja izvoza lesa v neklirinske države je sedaj nastala nova situacija, ker je ustanovljen devizni odbor pri Narodni banki, ki bo odločil o ukrepih za olajšanje izvoza v devizne države. Kakor je znano, je Narodna banka že pred meseci sestavila načrt za premirjanje izvoza z uporabo internih dinarjev upnikov iz neklirinskih držav, pri čemer bi posredoval Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Vprašanje, katero blago naj se vnese v seznam izvoznih predmetov, ki bodo uživali na ta način izvozne premije, pa je kmalu izzvalo trenja med posameznimi interesi. V izvoznih krogih ta načrt ni bil simpatičen, zlasti ne pri izvoznikih izven Beograda. Ti izvozniki so iznesli predvsem pomisleke, da bi obseg premije dočel Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Če pa premija ni sigurna in izvozniki nima trdne osnove za kalkulacijo, tudi ne more tako premijo računati pri sklepanju izvoznih poslov. Tudi tedaj, če bi zavod pravilno postopal pri dodeljevanju premij, izvozniki nikoli ne bi bili prepričani, da se premije v resnici dodeljuje le onim, ki te premije pri izvozu dejansko potrebujejo.

Ko se je viceguverner dr. Ivo Belin pred kratkim vrátil iz Kölna, kjer je sodeloval pri trgovinskih pogajanjih z Nemčijo, je imel v Zagrebu konferenco s predstavniki gospodarstva, ki so v viceguvernerju razloč. mačili svoje pomisleke in mu stavili tudi predloge, kako naj se na drugačen način

dajo doseči olajšave za izvoz v devizne države. Medtem je prišlo do ustanovitve deviznega odbora in sedaj bo ta odbor razpravljaj o vseh teh vprašanjih. Kakor znano, je bil za predsednika deviznega odbora izvoljen viceguverner dr. Belin, vrhu tega pa je v odboru pomočnik trgovinskega ministra dr. Obradović, ki je tudi dobro poučen o stališčih gospodarskih krogov in izvoznikov. Zato je verjetno, da bo za olajšanje izvoza v devizne države sestavljen nov načrt.

Kar se posebno tiče izvoza lesa, gre pri zadevanju za tem, da se ustvarijo olajšave za izvoz lesa v Anglijo. To vprašanje pa je ozko povezano tudi z vprašanjem rednega prevoza po morski poti. Treba je uvesti stalno paroplovno zvezo z Anglijo. Ker bi bila taka redna paroplovna zveza vsaj v početku nerentabilna, je potrebna država na subvencija. Po najnovejših vesteh iz Beograda bo vprašanje te subvencije povolno rešeno in bo subvencija odobrena družbi »Oceanica«, ki je pripravljena vzdrževati stalno paroplovno zvezo z Manchesterom in Liverpoolom.

Monopolizacija uvoza lesa v Italiji odložena

Glede reorganizacije izvoza lesa v Italijo po italijanskih vesteh ni pričakovati, da bi se ta reorganizacija izvedla pred 1. januarjem prihodnjega leta. Kakor je znano, je bilo ustanovljenih pet italijanskih družb, v katerih so prisilno organizirani vsi uvozniki lesa. V bodoče naj bi samo te družbe dobivale uvozna dovoljenja. Družba za uvoz lesa iz Jugoslavije ima sedež v Trstu. Monopolizacija uvoza preko teh družb bi morala pričeti funkcionirati 1. julija. Sedaj pa so italijanska oblastva pričela po starem postopku znova izdajati uvozna dovoljenja za les, in sicer za drugo polletje t. l. kar smatrajo v poučenih krogih za dokaz, da nov režim ne bo mogel stopiti v veljavo pred 1. januarjem prihodnjega leta. Verjetno je tudi, da se ta reorganizacija uvoza ne bo izvršila po prvotnem načrtu, in sicer na željo italijanskih uvoznikov, ki imajo od nekdanj dobri poslovne zveze z jugoslovenskimi tvrdkami in so iznesli tehtne pomisleke proti birokratizaciji uvoznih kupcij z lesom. Verjetno je, da bodo omejene monopolne družbe vršile samo kontrolo uvoza Italija je tudi zainteresirana na tem, da se poveča uvoz jugoslovenskega lesa in nam nudi dvojne kontingente. Tako povečanje uvoza pa bo težko izvedljivo, če se bodo ustvarile nove birokratske ovire. Ti pomisleki, ki izvirajo predvsem iz vrst italijanskih uvoznikov, so menda prinosili k temu, da s 1. julijem ni prišlo do realizacije prvotnega načrta.

slovnega davka na žitarice in bo tozadevni sklep prav tako predložen merodajnim činiteljem.

== Zanemljiva pravda zaradi nelojalne konkurence. Te dni je bila na okrognem so. dišču v Ljubljani ponovna razprava v pravi zaradi nelojalne konkurence, o kateri smo že svoj čas poročali. Tvrdka Hrovat in Komp. v Ljubljani, tvornica olja, toži J. Zabreta iz Kranja in industrija Ivana Avseneka iz Ljubljane, družabnika tvrdke Zabret in Co. zaradi nelojalne konkurence. Tvrdka Hrovat trdi, da je bivši vojaški uradnik inž. Nikolić iz Beograda izdal tožencem dotlej neznan način pridobivanja letalskega ricinovega olja, ki jih uporablja tvrdka Hrovat, in da je bil za to plačan Družabnika tožene tvrdke navajata v svojo obrambo med drugim, da sta v imenu tvrdke sicer ponudila letalsko olje letalski komandi, da ga pa nista nikdar proizvajala in se jim je edini poizkus ponarečel; skrivnost, za katero so izvedeli, jim torej ni nič koristila. Vrhu tega, pa to kar bi bili izvedeli, ni kompletno. O vprašanju, ali so informacije o produkcijskem

načinu tvrdke Hrovat, ki jih je odpustili vojaški uradnik izdal toženi tvrdki, sploh produkcijska skrivnost ali ne, je sodišče zaslišalo dva izvedenca, namreč univ. prof. dr. F. Jenčiča in univ. prof. dr. M. Rebečka, ki pa nista potrdila, da bi bil Hrovatov način izdelovanja letalskega olja znan v literaturi. Toženca se z mnenjem izvedencev nista zadovoljila. Zaradi izvedbe novih dokazov je sodišče razpravo preložilo. O nadaljnjem poteku te zanimive pravde bo mo še poročali.

== Industrijskim podjetjem bo dovoljeno večje število vajencev. V dobi najhujše gospodarske krize je bila izdana uredba, ki omejuje število vajencev in obrtnih in industrijskih obratov. Po tej uredbi nobeno podjetje ne more imeti več kakor 4 vajence. Glede na pomanjkanje kvalificiranih delavcev, zlasti v tekstilni industriji in v strokah za predelavo kovin, pa tudi glede na interese državne obrambe, ki zahteva čim več strokovno izobraženih delavcev, pripravila trgovinsko ministristvo ukrepe, da se zlasti industrijskim podjetjem omogoči večje število vajencev. Na posebne prošnje bo ministristvo dovoljevalo podjetjem, ki imajo dobro strokovno vodstvo (inženjerje in dobre mojstre) večje število vajencev. Slična navodila bodo dobile tudi banske uprave.

== Prijava albanskih frankov. Ker je prepovedan uvoz albanskih frankov v Albanijo je naša Narodna banka izdala poziv vsem lastnikom albanskih frankov, naj te franke prijavijo pooblaščenim denarnim zavodom do 8. t. m., nakar bo Narodna banka skušala doseči zamenjavo.

== Izplačilo obveznic 5% srednjeročnega posojila za financiranje javnih del. Državna hipotekarna banka sporoča lastnikom obveznic 5% srednjeročnega posojila za financiranje javnih del, da ji je finančno ministristvo nakazalo potreben znesek za izplačilo izrebranih obveznic, ki dosepejo 1. in 15. julija t. l. Državna hipotekarna banka poziva lastnike gornjih obveznic, da izrebrane obveznice kakor tudi kupone, ki prihajajo 1. in 15. julija t. l. predložijo banki v izplačilo.

== Licitacija. Pri štatu morn. v Zemunu bo 4. t. m. licitacija za dobavo olja, 15. t. m. pa za dobavo bombaza za čiščenje Stab letalstva vojske v Zemunu razpisuje za 18. julij očetno licitacijo za dobavo letalskega bencina in avtomobilskega bencina (mešanice). — Pri komandi pomorskega arzenala v Tivtu bo 19. julija očetna licitacija za nabavo kokosovih otiščev za obutev. — Pri upravi smodnišnice v Kamniku bo 26. julija licitacija za dobavo konopljene preje. 27. julija pa licitacija za dobavo aluminija v prahu.

Borze

3. julija

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinski čeki nespremenjeno 14.30. Češki klirinski čeki so se v Zagrebu trgovali po 151 v Beogradu pa po 150.80. v grških bonih pa je bil na zagrebski

Celjska sokolska mladina spet tabori v Soteski

V drugič je celjska sokolska župa priredila taborjenje na istem kraju kakor lani to je v Soteski pri Mozirju. Pri prijaznem dojavu Gregorju v Soteski se že od da. več vidi na drugi strani Savinje velik napis »Sokolska gozdna šola«. Gregor ima na razpolago čoln in se lahko obiskovalec prepele preko Savinje na drugi breg, odkoder drži markirana pot v tabor.

Ideja taborjenja je vznikla pred dvema letoma v Trbovljah, kjer se je priredilo prvo taborjenje, lani pa je celjska sokolska župa pod vodstvom poštvovalnega župnega prosvetarja brata Pahorja Draga iz Trbovelj priredila prvo gozdno šolo v Soteski. Udeleženci lanske gozdne šole niso mogli dovolj prehaliti življenja v taboru. Preko sto poštvovalnih sokolskih sester v Celju si je lani nadelo nalogo, da v teku sokolske petletke čim bolj izpolne sokolsko gozdno šolo.

Dne 1. t. m. je prispela iz Celja prva skupina 58 sokolskih otrok in naraščajnikov obojega spola iz raznih društev celjske župe bo taborilo in letoval do 21. t. m., tega dne pa zamenja prvo skupino druga, in to starejši naraščajniki in člani, ki bodo ostali v gozdni šoli do 11. avgusta. Takrat bo vadiateljski tečaj. Med tečajem bodo 6. avgusta gojenci delali društvene vadiateljske izpite in 9. avgusta župne vadiateljske izpite. Člani, ki so že dovršili župne »vadiateljske tečaje naj se nemudno prijavijo za to drugo skupino. Podrobnosti so razvidne iz zadnje številke »Župnega vestnika celjske sokolske župe«.

Pisec teh vrst je bil 1. t. m. prisoten ob prihodu sokolske mladine v tabor. Že na praznik sv. Petra in Pavla so člani raznih bližnjih društev prišli v Loke in pomagali graditi šotore, tako da je mladina našla ob prihodu že vse pripravljeno.

Gozdna šola je od lanskega leta napredovala. Lani je bilo razpelih 13 šotorov, a letos je naraslo njih število na 19. Kuhinja je prav lepo urejena. V njej so postavljene modern novi kotli ognjišče je zidano, kuhinjska posoda je izpolnjena z raznimi novimi in praktičnimi predmeti. V šotorih

borzi promet po 31.50 in na beograjski po 31.

Na zagrebskem efektne tržišču se je vojna škoda pri popuščajoči tendenci nudila po 464 (v Beogradu je bil promet po 462.50 — 465). Zaključek pa je bil zabeležen le v 8% Blairovem posojilu po 100.50 (v Beogradu po 100).

DEVIZE

Ljubljana. Oficielni tečaji: London 206.05 — 209.25, Pariz 116.32 — 118.62, New York 4384.25 — 4444.25, Ženeva 995 — 1005, Milan Trst 231.95 — 235.05, Praga 149.75 — 151.25, Amsterdam 2336.50 — 2374.50, Berlin 1770.37 — 1788.13, Bruselj 748 — 760. Tečaji na svobodnem trgu: London 256.40 — 259.60, Pariz 144.80 — 147.10, New York 5459.90 — 5519.90, Ženeva 1237.47 — 1247.47, Amsterdam 2907.63 — 2945.63, Bruselj 930.82 — 942.82.

Curh. Beograd 10, Pariz 11.7475, London 20.7675, New York 443.688, Bruselj 75.40, Milan 23.35, Amsterdam 235.50, Berlin 177.9250, Stockholm 106.9250, Oslo 104.3250, København 93.70, Sofija 5.40, Praga 15.00, Varšava 83.50, Budimpešta 87, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 464 bl., 4% agrarne 61 — 62.50, 4% severne agrarne 59 — 60, 6% dalm. agrarne 84 bl., 6% begluške 87 bl., 7% stabiliz. 99 — 100.50, 7% invest. 99 den., 7% Seligman 99 — 100, 7% Blair 95 bl., 8% Blair 100 — 101 (100.50); delnice: PAB 212 den., Trboveljska 172 — 174, Gutman 38 — 50, Šećerana Osijek 80 den., Jadran ska 320 den.

Beograd. Vojna škoda 462.75 — 463.50 (462.50 — 465), 4% severne agrarne 58.75 — 59.25 (59), 6% begluške 86.50 — 87 (87), 6% dalm. agrarne 83.75 — 84.25 (84), 7% Seligman 100.50 — 101.50, 7% Blair 91.50 — 92.50, 8% Blair — (100), PAB — (212), Narodna banka 7350 — 7450 (7400).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 3. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 69.625, za sept. 70.75 za dec. 72.625; koruza: za julij 46.75, za sept. 49 za dec. 50.

+ Winnipeg, 3. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 59.50, za okt. 60.625.

+ Novosadska blagovna borza (3. t. m.). Tendence nespem. Pšenica: 78/79 kg baška 153 — 155; sremaska 153 — 155; slavonska 154 — 156; banatska 152 — 154. Rž: baška 130 — 132.50, Ječmen: baški in sremski 64.65 kg 140 — 142.50 jari 38 kg 180 — 185. Oves: baški sremski in slavonski 144 — 146. Koruza: baška 124 — 125; oška par teta Indija in Vrsac 124 — 125. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 235 — 245; »24 215 — 225; »5« 195 — 205; »6« 175 — 185; »7« 150 — 160; »8« 117.50 — 122.50. Fiziol: baški in sremski beli 295 — 300. Otrrobi: baški 108 — 110; sremski 104 — 106; banatski 100 — 102.

so nove slamnjače. Vsekakor pomeni letošnja gozdna šola znaten napredek in ob takem napredku bo celjska sokolska župa ob koncu Petrove petletke imela zgledno dovršeno sokolsko gozdno šolo. Taborno vodstvo sestavljajo za prvo skupino: vodja Zorko Tone iz Celja, njegova namestnica Zorka Debelakova iz Celja, načelnik tabora Prestor Jože iz Celja, njegov pomočnik Vutković Srečko iz Sevnice, načelnica tabora Cilka Millerjeva, blagajnik Blaško Vinko iz Celja, kuharica Vutkovića Angela iz Sevnice. Vodstvu sta pridružena kot pomočnika starejša naraščajnika Kus Božo in Hren Vlado iz Trbovelj. Želimo sokolski gozdni šoli ugodno vreme, mladini pa, da se v taboru okrepi in še bolj navduši za sokolsko delo.

Dr. M.

Izlet v Kropo

Izleta Umetnostno-zgodovinskega društva v Ljubljani dne 28. junija t. l. v Pobrežje. Kropo in Kamno gorico se je udeležilo lepo število; posebno častno so bile zastopane Ljubljankanke. Napolnjen avtobus je krenil točno ob napovedani uri izpred Kongresnega trga ob najlepšem vremenu proti Gorenjskemu. Pri Medvodah smo zavili čez most in po klancu na Sorško polje. Za izletnike je bil to zares prazen dan, zakaj desno in levo kraj ceste so bila polja in travniki polna marijivih rok bodisi pri spravljanju sena ali drugem delu. Nadaljnja vožnja skozi prijazne Mavčice in druge vasi, po senčnatih gozdovih nas je naglo približala Kranju; zapeljali smo na savski most, katerega ravno popravljajo oziroma širijo. Na levo po klancu smo bili hitro mimo restavracije Jelen. Narodnega doma in Zvezde zopet v prosti naravi.

Čez leseni most v Pobrežju smo se vozili počasi preko narasle Save, odcepili na levo navzdol v kotlino proti starodavni Kropi. Srečavali smo voznike, ki so imeli vprežene lepe bohinjske konje. Komaj smo zagledali potnišnico nad trgovom, že nas je sprejela Kropa. Na prvi pogled te spominja trg na kraje, ki so se ti vtisnili v spomin bodisi po zgradbah, bodisi po

planinskem okolišu. Prazna skalnata struga hudournika, ki deli trg, spominja na Podkoren, kraj sam na sebi pa na Idrijo. Kropa ima nekaj svojstvenega, kar prica o njeni starodavnosti. Hiše, ulice, mostovi dajo poseben značaj.

Izpred župne cerkve je lep razgled na Kropo. Kakor je razložil vodja zleta g. monsignor Steska, je bila farna cerkev sezidana kot radoviliška podružnica v zgodnjem srednjem veku, posvečena pa v župno po škofu Hrenu. Predavatelj je opozoril na slog, kiparske in slikarske znamenitosti, zlasti pa na umetniški križev pot, katerega je poklonil svojemu rojstnemu kraju ljubljanski prost Zupan.

Zanimiv je bil obisk v kovačnici z imenom »vice« (druga se imenuje »pekela«), kjer izdelujejo žebelje še na roko. Pri delu so bili trije kovači, le da je bil eden med njimi — kovačica, ki je s par udarci po razbeljenem železu ob strani in na glavo izdelovala kaj hitro žebelje za planinske čevlje. Blago pošiljajo v švico in še dalje. Enako je ročno delo tudi obeh sodrugov. Kropa si je zadnji čas opomogla z ustanovitvijo železo-obrtne zadruge »Plamen«, ki ravno te dni razstavlja izdelke učencev domače strokovne šole. Razstava je namrečena v prvem nadstropju stare, znamenite hiše. Odborniki zadruge in dva vjudna nameščenca tolmачita risbe in izdelke: od orodja do težkih vijakov, strojev do najpreciznejše tehnične, svečnice, ograje itd. Pozornost zbuje iz železa izdelan velik državni grb. Razstavljena je tudi v miniaturi žebeljska kovačnica »vice«. Železo in jeklo dobavljajo sedaj Jesenice, pa tudi Zenica. Okrog avtobusa se je nabralo precej mladine svežih, zdravih lic. Poslovili smo se od Kroke ter odbrzeli proti Kamni gorici. Ko smo zavozili v kraj, nas je že od daleč pozdravljaj pisatelj in narodni delavec, tovariš Kapus. Spotoma smo šli mimo rojstne hiše slikarja Langusa. Prešernovega sodobnika. Po starodavnih kamenitih stopnicah smo prišli do župne cerkve in groblja, kjer je pokopan dr. Lovro Toman, politik in narodni borec. Tudi tu smo bili opozorjeni na znamenitosti; po domačem g. župniku pa še posebej na razvalino »Pusti grad«, ki je bil last radoviliških gospodov, pozneje pa celjskih grofov. Tovariš Kapus nam je po označil smer, kjer so našli ostanke rimskih stopnic. Na povratku v trg nam je za razkazal rodbinske znamenitosti. Tudi v Pobrežju smo si ogledali staro farno cerkev in podružnico na Taboru, ki je ohranjena še izza turških časov. Ljudje so v oni dobi obdali cerkev z močnim zidom. Ko se je sovražnik bližal, ki se pa ni nikdar dolgo mudil v enem kraju, kvečjemu dva, tri dni, so se zatekli kmetje z družinami, imetjem in živčjem za obzidje in se skušali ubraniti. Vzdana spominska plošča na kmečki hiši prica, da je bil v Pobrežju rojen slovenski solnik in narodni buditelj Andrej Praprotnik. Po okreplili pri Pavlinu smo se vrnili v Ljubljano. Izlet je bil zelo zanimiv, posebno še glede na obrtno razstavo v Kropi.

Koliko je Nemcev na Poljskem

Po mišljenju nemških zgodovinarjev so prišli Nemci na Poljsko že v 12. stoletju, kamor so jih vabili poljski plemiči kot koloniste. Tako so nekateri poljski kraji dobili močne nemške manjšine. Toda kmalu so se ti Nemci raznarodili in izgubili v poljskem življu, zlasti po porazu nemškega viteškega reda pri Grunewaldu l. 1410. Kasnejša kolonizacija je zopet zvišala število Nemcev in Nemci so se selili v poljske pokrajine vse do začetka svetovne vojne; v kongresno Poljsko kot delavci, obrtniki in kmetje, za Poznanisko in Pomorjansko pa jih je uradno naseljevala posebna komisija, ki je razlaševala poljska posvetva in jih dodeljevala Nemcem.

Po porazu Nemčije v svetovni vojni je nastopila med temi naseljenici silna panika in izselilo se jih je nazaj v Nemčijo skoro en milijon. Od razlašene zemlje je bilo vrnjeno Poljakom okoli 650.000 hektarjev. Zlasti pa so se izpraznila mesta s prej nemško večino kakor Torun, Bidgosc, Tčev, Grudziąz. Na mesto pobeglih Nemcev so pritisnili Poljaki iz nekdanje ruske Poljske in dali mestom zopet poljski značaj. Danes je na Poljskem po nemških virih še en in četr milijona Nemcev; tudi poljsko uradno štetje jih izkazuje cel milijon. Tako si držiha poljska manjšina na Nemškem in nemška na Poljskem približno ravnotežje. Nemci se pritožujejo, da na Poljskem nimajo nikakih šol, s poljske strani pa zatrjujejo, da jih imajo mnogo več kakor Poljaki na Nemškem in da bo poljska vlada šele sedaj izenačila stanje nemških šol na Poljskem s stanjem poljskih šol v Nemčiji, ko je začela zapirati nemške šole. Po posameznih pokrajinah se nemška manjšina deli takole: na Poznanjskem in Pomorjanskem je Nemcev 330.000, večinoma kmečkih naselencev na poljskih veleposvetjih, ki so jih bile nemške oblasti pred vojno zaplenile, ter obrtnikov po mestih; v Gornji Šleziji jih štejejo Nemci 360.000, okoli Lodza 350.000 delavcev in kmetov, v Galiciji 65.000, v Volniji 60.000.

Gospodarske vesti

== Borze zahtevajo zastopstvo v deviznem odboru in devizne komisije v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. V soboto je bila v Zagrebu seja delegacije jugoslovenskih borz, ki jo je vodil predsednik zagrebske borze dr. Stanko Šverljuga. Na seji so razpravljali o vnovčenju letošnjega žetvenega prideika in o vprašanju predstavnika borz v deviznem odboru pri Narodni banki. Glede prvega vprašanja je bil odoben referat novosadske borze in so bili sprejeti predlogi, ki jih bo delegacija dostavila merodajnim činiteljem. Namen teh predlogov je tehnično olajšati odkup letošnje letine. O vprašanju predstavnika borz v deviznem odboru je delegacija v načelu sklenila, zahtevati od merodajnih činiteljev imenovanje predstavnika deviznih borz v deviznem odboru in organizacijo deviznega odbora na ta način, da se ustanovijo podobodbi z uvozniki in izvozniki komisijami na sedežih deviznih borz, to je v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani. Končno je delegacija borz razpravljala o vprašanju po-

Upravni svet in ravnateljstvo kemične tovarne v Hrastniku d. d.

javiata tužno vest, da je gospod

FRIC BURGER

bivši član upravnega sveta in ravnatelj v pokoju

danes nenadno preminul.

Zasluznega pokojnika ohranimo v najboljšem in trajnem spominu.

V HRASTNIKU, dne 3. julija 1939.

Pomagajte — gori!...

Londoni gasilci gasijo požare v mestu in se poslužujejo pri tem delu vode iz Temze

Pasji dnevi se bližajo

Vreme v juliju — Vročina od polovice julija do polovice avgusta

Julij je povprečno najtoplejši in obenem najdeležnejši mesec v letu. Seveda je najtoplejši mesec le v 55-ih izmed 100 let, kajti v 15 letih izmed sto pripade ta uloga juniju, v 30 letih izmed 100 pa avgustu.

Ce se vprašamo po povprečno najtoplejšem dnevu v letu, potem moramo ugotoviti, da je ta dan za večino krajev 15. julij. Ta dan smatrajo zato za začetek pravega visokega poletja. V visoko poletje spada tudi čas tako zvanih »pasjih dni«, označba, ki je vsaj za naše srednjeevropsko podnebje precej netočna. Pasji dnevi se pričnejo po koledarju 23. julija in se končujejo 23. avgusta. Danes razumemo pod to označbo popolnoma neupravičeno čas največje vročine, nekako od začetka julija do srede

avgusta. Za večino let pa velja, da vlada največja vročina trajno v drugi polovici julija in prvi polovici avgusta.

Menili bi, da bi morala biti vročina največja prav za prav v zadnji tretjini junija, ko stoji sonce najvišje. To pa se ne dogaja, kajti največja vročina prihaja, kakor nas uči izkušnja, šele kakšen mesec po najvišjem sončnem stanju. Vzrok je v tem, da je ob času sončnega povrata v juniju dnevno izžarevanje iz tal še vedno manjše nego dnevno izžarevanje toplote. Zato mora toplota še naraščati, kar se zgodi v drugi polovici julija, ko prične prevladovati izžarevanje. Kakšen bo letošnji julij, se seveda danes še ne da z gotovostjo povedati. Omenimo le, da je bil najtoplejši julij po stoletih julij l. 1934., najhladnejši pa l. 1907.

Češki zdravniki na Angleškem

Po vesteh iz Londona, se bo v najkrajšem času preselilo z ozemlja bivše CSR na Angleško 50 zdravnikov, ki so že dobili dovoljenje za izvrševanje zdravniške prakse na Angleškem. Angleško notranje ministrstvo je dovolilo naselitev teh zdravnikov po posvetovanju s merodajnimi činitelji iz vrst angleških zdravniških institucij. Preden bodo češki zdravniki nastopili službo v Angliji, pa bodo morali absolvirati dveletni tečaj. Doslej je prošlo na nastanitev in izvrševanje zdravniške prakse na angleškem ozemlju 361 zdravnikov iz bivše Češkoslovaške.

Solun — angleško oporišče?

Iz Italije poročajo, da so v petek zjutraj pristali v solunskem pristanišču štirje hidroplani angleške vojne mornarice. Prihajali so s posadko vred 24 mož. Med njimi so večinoma angleški inženirji in strokovnjaki, ki imajo nalogo proučiti, kako bi se dalo pristanišče v Solunu preurediti v oporišče za angleško mornarico in letalsko bazo. Angleži upajo, da se bo solunska luka dala dobro uporabiti za angleške namene. V ta namen bodo strokovnjaki pregledali tudi nabrežje Kalkidike.

Windsorska se vrne v Anglijo?

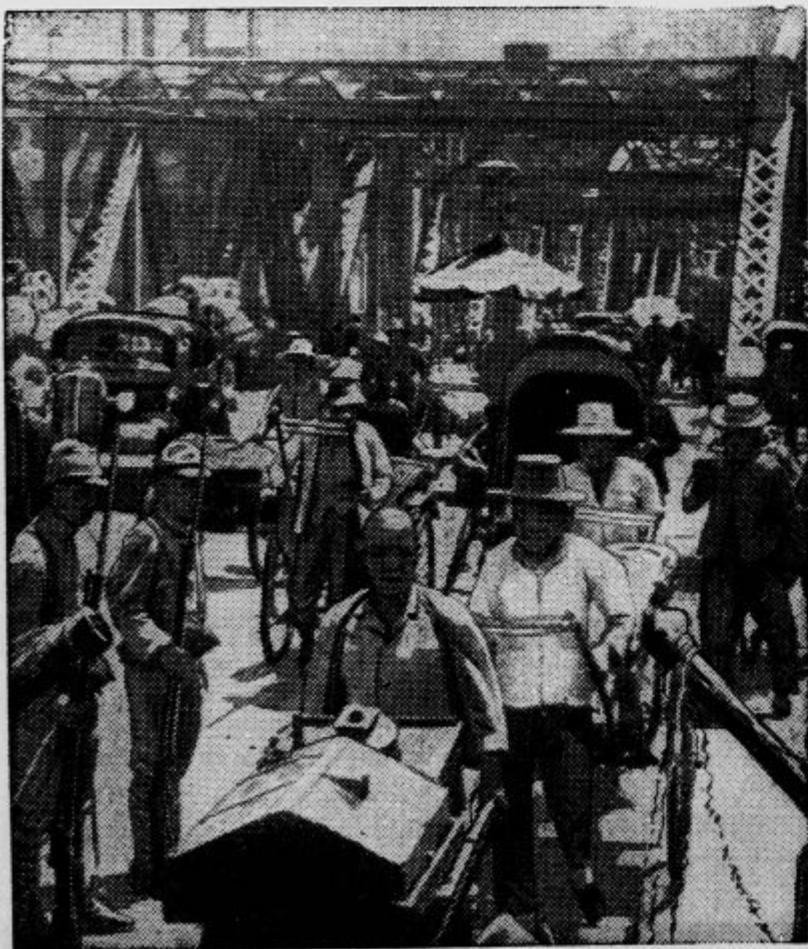
»Daily Express«, znani londonski dnevnik, trdi, da se bo vojvoda Windsorski, bivši angleški kralj, v oktobru tega leta vrnil na Angleško in se nastanil v Fortu Belvedere, priljubljenem svojem podeželskem sedežu.

Po razgovorih s svojim bratom, vojvodo Gloucesterskim, s Chamberlainom, zunanjim ministrom Halifaxom in vojnim ministrom Hore-Belishom se je vojvoda Windsorski odrekel želji, da bi njegovi soprog delil naslov visokosti, s čimer je vprašanje, da-li se spodobijo vojvodinji dvorni poklon, samo od sebe postalo brezpredmetno.

Zaradi moškega sta šli v smrt

S »čeri devic« v Donavi sta se te dni vrgli v reko dve rumunski mladenki, sestre Marija in Ileana Gustura iz Braila. Prva je imela 18, druga pa 20 let. V pismih, ki sta jih zapustili, sporočata, da gresta v smrt zaradi tega, ker ljubita enega in istega moškega, kateremu se ne more nobena odpovedati. Sprva sta sicer hoteli oditi v samostan, toda ta korak se jima je zdel tako obupen, da sta se rajši odločili za prostovoljno smrt v valovih.

V Tiencinu

Mednarodni most v Tiencinu, zastražen po vojaških oddelkih japonske oborožene sile

Igla v jagnjetini

V Turinu je mlado dekle pripravljalo očetu za rojstni dan jagnjevo pečenko. Pri tem ji je padla igla v meso. Najti je ni mogla, pa je tudi ni dosti iskala. Ko je bila družina pri obedu, se je lotil dekleta nenadno hud kašelj. S pridušenim glasom je zašepetala: Igla! Igla, ki mi je padla! Potem se je onesvestila.

Prepeljali so jo takoj v bolnišnico, kjer so jo dvakrat operirali. Bilo pa je že prepozno. Igla so na zadnje sicer našli, toda pacientka je umrla zavoljo notranjih krvavitev.

IVERI O KNJIGAH

Neprečitane knjige so podobne praznim vrčem, ki se ponujajo žejnim ustom.

Pozabljena knjiga je grob duše. Knjiga, ki jo prečitamo samo enkrat, stih puštolovščini, ki se sčasoma pozabi. Pobožno branje je podobno molitvi. Samo norci razkazujejo svoje biblioteke. Pametni imajo knjige zase.

Prezident Poljske

Moskički je imel prošli teden govor, v katerem je izjavil, da se Poljska ne more odreči svojim zahtevam do morja

Množestvena poroka v dveh družinah

V majhni občini pri Ankari so imeli te dni množestveno poroko, ko se je devet bratov Sarkanov poročilo z devetimi sestrami iz rodbine Behzulov. Med brati je najmlajši štel 23, najstarejši pa 39 let, med ko so štele sestre 15 do 28 pomladi. Množestvena poroka dveh družin je bila prava ljudska slavnost, ker sta obe družini po orientalski navadi povabili k svatovanju nekoliko sto oseb.

Napetost zaradi Gdanska

Greiser, predsednik senata v Gdansku

Jogurt je zdravje

Kdor ga redno uživa, si podaljšuje življenje

Borba za obstanek povzroča, da ljudje ne živijo tako, kakor bi zahtevalo njihovo zdravje. Mnogim so neznane pogoje, ki jih delajo vsak dan z nepravilno prehrano svojemu zdravju. Ta malomarnost povzroča razne bolezni, kakor poapnenje žil, obolenje ledvic in jeter, prezgodnje staranje in prerano smrt.

Sedaj ko je medicinska znanost že tako napredovala, je dolžnost vsakega poedince, da se okoristi z njenimi dognanji in uspehi prakse. Mnogi še ne vedo, kako je zdravju škodljiva nepravilna prebava, ker so radi nje vsi organi našega telesa pretrpeti in ne morejo opravljati svojih funkcij kakor bi morali.

Bakterije povzročajo razne bolezni. Če je prehrana nepravilna, tedaj se bakterije gnitja in razkrajanja razmnožijo v debelem črevesu v tako ogromnem številu, da postanejo zelo nevarne. Te bakterije izločajo namreč neke strupe, ki prehajajo pri presnavljanju v kri in ta jih raznaša po vsem telesu. In baš ti strupi so vzrok za poapnenje žil, obolenja na jetrih, ledvicah itd.

Ce pogledamo statistiko Bolgarije vidimo, da ima okrog 5 milijonov ljudi a od teh preko 4800 stotnikov. Nasprotno ima Nemčija 72 milijonov prebivalcev a komaj 70 jih je doseglo starost sto let. Po razmerju prebivalstva, bi morala imeti Nemčija 70.000 stotnikov. Tega čudnega razmerja ne moremo pripisovati boljšim zdravstvenim razmeram v Bolgariji, temveč uživanju JOGURTA, ki ga uživajo kot hrano in poživilo vsak dan mladi in stari, bogati in revni.

Prvi je opozoril na zdravilni vpliv jogurta prof. dr. Mečnikov, upravitelj Pasteurjevega zavoda v Parizu. Ugotovil je namreč, da povzroča prekomerno uživanje mesa težke motnje pri prebavi. Bakterije neprebavljene beljakovine v debelem črevesu dalekosežno razkrajajo. Pri tem se razvijajo toksini, ptomani, leukomani in razni strupeni plini, ki lahko preidejo v kri

Nova železniška proga v Bolgariji

Bolgarski kralj Boris je nedavno otvoril novo železniško progo, ki veže pristanišče Burgos s Pomorjem

Francija proslavlja revolucijo Zapisega prezidenta Lebruna na nedeljivost francoskega imperija

Priprave za proslavo 150letnice francoske revolucije so v polnem teku. Glavne prireditve bodo 14. julija, na dan francoskega narodnega praznika, ko bodo med drugim tudi državnega predsednika Lebruna spet zaprilegli, in sicer sedaj prvič na nedeljivost francoskega imperija.

Uvodna svečanost bo dne 12. t. m. na dan 150letnice, ko je nastala sedanja državna zastava, na trgu pred pariškim mestnim domom in se je bodo udeležili poleg najvišjih predstavnikov člani diplomatskega zbora in drugi odličniki. Ob tej priliki bodo dvignili nad mestni dom največjo

zastavo na svetu, ki je dolga 20 m in širokega 14 m ter so zanjo porabili turejskoraj 300 štirirajskih metrov blaga. Jambor zanjo je visok 37 m. Za ta svečani akt bo treba premagati precejšnje tehnične težave, s katerimi se bavi sedaj množična strokovnjaki. Ob svečanem aktu bo 5000 šolskih otrok zapelo marseljezo.

Kanadski prostovoljci

Havas poroča iz Ottave, da se je do zadnjih dni vpisalo v kanadsko legijo 57.360 veteranov. Vpisovanje se je začelo 14. marca in je bilo zaključeno konec junija.

Promet z letali čez Ocean

»Dixie Clipper« je te dni srečno dovršil svojo vožnjo čez Atlantski ocean in je pripeljal potnike iz Amerike v Evropo v 46 urah

Ruske ladje v švedskih vodah

V zadnjih dneh so križarile številne ruske vojne ladje v bližini gotlandskega nabrežja. Ugotovili so navzočnost križarke »Kirov« in petih rušilcev, ki so plule v prav majhni oddaljenosti od švedske obale.

Patrijarh Nikodem

V veliki dvorani rumunskega parlamenta so te dni izvolili novega poglavarja rumunske narodne cerkve. Največ glasov je dobil dosedanj namestnik patriarha nadškof iz Jassyja Nikodem. Poleg Nikodema sta bila postavljena še dva kandidata: nadškofa Visarion in Balan, toda tik pred volitvijo sta oba izjavila, da se odrekata kandidaturi in tako je dobil nadškof Nikodem 406 glasov, dočim je na razne kandidate odpadlo 33 glasov. Svečana intronizacija patriarha Nikodema je bila v navzočnosti kralja Carolu v nedeljo.

Novi patriarh rumunske cerkve se je urodil l. 1865 v stari rumunski bojarjski rodbini in je študiral na vseučilišču v Kijevu. Nikoli se ni vmešaval v politiko, pač pa se je vneto bavil z znanstvenimi problemi. Napisal je pet in osemdeset razprav verskega značaja. Svoječas je bil za škofa v Besarabiji.

ANEKDOTE

Franca Liszta je obiskal mlad, še neznan skladatelj in ga prosil za dovoljenje, da bi mu smel zaigrati nekoliko svojih skladb. Ze pri prvi skladbi je Liszt večkrat zazelal. Enoličnost druge skladbe je še prenesel, potem pa je izkoristil odmor, da je prosil obiskovalca, naj odpre okno. Mlad mož je dejal polaskano: »Mojster, želite torej, da bi tudi sosedje slišali mojo glasbo?«

Liszt je odgovoril: »To ne, vaju sem le, da spim pri odprtem oknu.«

VSAK DAN ENA

»Gospod doktor, to, kar ste povedali o starostnih pojavih, morate takoj preklicati, sicer...«

(»Tidens Tegne«)

